ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018
އޮބްޒާވޭޝަން ރިޕޯޓު
23 ސެޕްޓެންބަރު 2018
1

1. ތަޢާރުފް
ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސްގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު)2006/6 ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ކޮމިޝަނުގެ
މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރެއިން (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިންނާއި އަދި ހަމަ މިޤާނޫނުގައި ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ
20 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި (މ) ގައިވާ ފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ރައްޔިތުންނަށް ފުރިހަމައަށް އެއްވެސް ނުފޫޒެއްނެތި ލިބިދޭތޯ ބެލުމަށާއި އަދި މި އިންތިޚާބަކީ މިނިވަން
އިންސާފުވެރި އިންތިޚާބެއްތޯ ކަށަވަރުކުރުމަށް ކޮމިޝަނުން 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި
މި އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގައި ކޮމިޝަނުން ބަލާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި، އިންތިޚާބާބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި
ޤަވާޢިދުތަކާއި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއާހަދާތަކާއި ޤަރާރުތަކުން ރައްޔިތުންނަށް ލިބިދީފައިވާ ވޯޓު ދިނުމު ގެ ޙައްޤު އެންމެ ފުރިހަމައަށް
ލިބިދޭތޯއެވެ. 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ކޮމިޝަނުން ވަނީ ރާއްޖޭގެ 15 ސަރަޙައްދެއްގެ 24 ވޯޓު ފޮށި
އޮބްޒާވްކޮށްފައެވެ.
މި ރިޕޯޓްގައި ހިމަނާފައިވާނީ މި ކޮމިޝަނުން ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ގޮތާއި، އިންތިޚާބުގެ
ކުރިންނާއި އިންތިޚާބު އޮތް ދުވަހު އަދި އިންތިޚާބުގެ ފަހުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކާ އަދި ކުރިއަށް އޮތް އިންތިޚާބުތައް
ރަނގަޅުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކެވެ.
4

2. މުހިންމު ހޯދުންތަކުގެ ޚުލާޞާ
މި އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގައި ކޮމިޝަނުން ބަލާފައިވަނީ އޮތް ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް ގެނައި އިޞްލާހާއެކު، ކުށުގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު ތަކާއި ބާ އް 25 އަ އި އެވެ. ގެއި ން، އެ
ވަތްތަ ވަނީ ށް ތުރުވެފަ މީ ތުރު
ޤަވާޢިދު ތަކާއި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއާހަދާތަކާއި ޤަރާރުތަކުން
ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް އިތުރުކުރެވުނު
ރައްޔިތުންނަށް ލިބިދީފައިވާ ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު އެންމެ
އިޞްލާޙުތަކާއެކު ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުންވަނީ
ފުރިހަމައަށް ލިބިދޭތޯއެވެ.
އިންތިޚާބީ ކެންޑިޑޭޓުންނަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންގެ ވަގުތު
ޚާއްޞަ ކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމާއި އިދާރީ ފިޔަވަޅު
ރިޔާސީ އިންތިޚާބަށް ތައްޔާރުވަމުންދިޔަ މަރުޙަލާ ތެރޭގައި 3 އެޅުމާބެހޭ އުޞޫލެއް އެކުލަވާލާފައެވެ. އަދި ރިޔާސީ
ޤާނޫނަކަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިންތިޚާބުގެ ވޯޓު ނެގުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ތާރީޚުގެ އެއް
ފާސްކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާވަނީ ތަސްދީޤުކުރައްވާފައެވެ. ދުވަސް ކުރިން، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުންވަނީ ލައިވް
މިގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008)ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ އިވެންޓްތައް ހުއްޓާލުމަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންނަށް އެންގުމާބެހޭ
ޤާނޫނު(އަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙުތަކާއެކު އުޞޫލެއް އެކުލަވާލައި، އެކޮމިޝަނުގެ ވެބްސައިޓްގައި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމަށް ކުރިމަތިލާމީހެއްގެ ހުންނަންޖެހޭ ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ.
ޝަރުތުތައްކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައަޅާފައިވާ
ޝަރުތުތަކުގެ ތެރެއަށް ދެ ޝަރުތެއްވަނީ އިތުރުކޮށްފައެވެ.
ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު)
މީގެއިތުރުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2008/11
ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ޤަވާޢިދުގައި ބަޔާންކުރާ
(އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) ގެނެވުނު 33
ކެނޑިޓޭޓުންނާއި ކެނޑިޓޭޓުންނަށް ތާއީދު ހޯދުމަށް
އިޞްލާހެއްގެ ސަބަބުން އިންތިޚާބުތަކުގެ އިދާރީ
މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ސުލޫކީ މިންގަ ނޑުގެ ބޭރުން
އިންތިޒާމްތަކަށް ގިނަ ބަދަލުތަކެއްވަނީ އައިސްފައެވެ. އަދި
ބައެއް ކަންކަން ހިނގާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
މި ޤާނޫނުން، އިންތިޚާބާބެހޭ ކުށްތަކާއި އަދަބުތައްވެސް ވަނީ
މަދުން ނަމަވެސް ބައެއް ހިސާބުތަކުން ކެމްޕެއިންކުރުމުގެ
އިތުރުކޮށްފައެވެ. ކުރިން 20 ބާވަތެއްގެ ކުށް ބަޔާންކޮށްފައި
5

ގޮތުން ހަރުކޮށްފައިވާ ބައެއް ތަކެއްޗަށް ގެއްލުދީފައިވާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ގިނަ
ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ރަށްވެހިވެފައިވާ ރަށްނޫން އެހެން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުންނާއި މި ކޮމިޝަނުން އަދި ޢާންމުންގެ
ރަށެއްގައި ވޯޓުލުމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އިލެކްޝަންސް ފަރާތުން ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރި ގިނަ ކަ ންތައް
ކޮމިޝަނުން މިފަހަރުވެސް ހުޅުވާލިއެވެ. ނަމަވެސް އެހެން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ޙައްލުކޮށްދީފައިވެއެވެ.
އަހަރުތަކާ ޚިލާފަށް، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން
އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އިންތިޚާބުގެ ކުރިން
އިސްނަގައިގެން މިފަހަރުވަނީ ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކަށާއި،
ނިންމާފައިވާ ބައެއް ނިންމުންތައް ބަދަލުކުރިކަން
ކުންފުނިތަކަށާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތައް ރަސްމީ
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ރިސޯޓުތަކުގައި ވޯޓު ފޮށި
ސިފައެއްގައި ރީ-ރަޖިސްޓްރީވުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުގެ ފޯމު
ބެހެއްޓުމަށް ފުރަތަމަ ކަ ނޑައެޅި ގޮތް ބަދަލުކޮށް، ރީ-
އެއޮފީހަކުން އެކޮމިޝަނަށް ފޮނުވައިދިނުމަށް އެދިފައެވެ.
ރަޖިސްޓަރކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ރިސޯޓުތަކުގައި ވޯޓު
ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުންނާއި، ކުންފުނިތަކުން ރީ -
ލުމަށް 100 މީހުންނަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ރިސޯޓެއްގައި
ރަޖިސްޓްރީވުމަށް ހުށަހެޅި ފޯމުތައް ރީ-ރަޖިސްޓްރީ ނުވެ ގިނަ
ވޯޓުފޮށި ބަހައްޓަން ނިންމައި، އެކަން އާންމުކޮށް
ދުވަސްތަކެއް ވެގެންދިޔަކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި ރީ-
އިޢުލާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ވޯޓުކަރުދާހުގައި އަމިއްލައަށް
ރަޖިސްޓްރީވުމަށް ހުޅުވާލި މުއްދަތުގައި ރަޖިސްޓްރީވުމަށް
ފާހަގަޖެހުމަށް ޖިސްމާނީގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުން ނަ
އެދި ފޯމު ހުށަހެޅުމުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ފަހު ވަގުތު
ފަރާތްތަކަށް ވޯޓު ދިނުމުގައި އެހީތެރިވެވޭނީ އިލެކްޝަންސް
ގިނަ އަދަދެއްގެ ފޯމުތައް އެއްފަހަރާ ހުށަހެޅުމުން، އިދާރީ
އޮފިޝަލުންނަށް އެކަނިކަމަށް އެ ކޮމިޝަނުން
އިންތިޒާމުތަކަށް ބުރޫއަރާފައިވާކަމަށާއި، 5626 ފޯމެއް
ހަމަޖެއްސިނަމަވެސް، އެ ނިންމުން އެ ކޮމިޝަނު ން
ޞައްޙަނުވުމުގެ ސަބަބުން ބާތިލް ކޮށްފައިވާކަން
ބަދަލުކޮށް، ކުރީ އަހަރުތަކެކޭ އެއްގޮތަށް އެމީހަކު ބޭނު ންވާ
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ރަށްވެހިފައިވާ ރަށް ނޫން
މީހަކުލައްވާ ނުވަތަ ވޯޓުލާ މަރުކަޒުގެ އޮފިޝަލެއްލައްވާ ވޯޓު
އެހެންތަނެއްގައި ވޯޓުލުމަށް އެދި ރީ-ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށް
ކަރުދުާހގައި ފާހަގަޖެހޭނެ އިންތިޒާމް ހަމަޖައްސާފައިވެއެވެ.
ހުށަހެޅި ފޯމުތަކަކީ، އެ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅި ފޯމުތަކެއްކަން
ނޭޝަނަލް ކޮންޕްލައިންސް ބިއުރޯ ޤާއިމުކޮށް، އަތޮޅު ފޯކަލް
ޕޮއިންޓުންނާ އަދި ރަށު ފޯކަލް ޕޮއިންޓުންގެ ގޮތުގައި
6

ކައުންސިލްތަކުން މުވައްޒަފުން ކަ ނޑައަޅައި، އިންތިޚާބާ ގުޅޭ ރަނގަޅަށް ތަމްރީނު ކުރެވިފައިނުވާކަން
ޝަކުވާތައް ބަލައިގަންނަމުންދިޔަކަމާއި، މި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ވޯޓުލާން ފެ ށުނު ހިސާބުން ވޯޓުގުނުން
އިންތިޚާބު އަމާންކަމާއެކު ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށްޓަކައި ރިޔާސީ ނިމުމާ ހަމައަށް ގެންދަންޖެހޭ އިދާރީ ބައެއް ކަންކަމުގައި އެކި
އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުތަކުގައި މަރުކަޒުތަކުގައި، އެކި ގޮތްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފައިވާކަން
ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތައް ދުރާލާ ޙައްލުކުރެވެމުންދިޔަކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
ވޯޓުގެ ސިއްރުކަން ގެއްލޭގޮތަށް، ބައެއް ފަރާތްތަކުން ވޯޓު
ކަރުދާހުގައި ފާހަގަޖެހުމަށްފަހު ވޯޓު ކަރުދާސް ދެއްކުމާއި،
ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ޖަހާފައިވާ ފާހަގަ ފެންނާނެހެން ވޯޓު
އެހެން އިންތިޚާބުތަކާ ޚިލާފަށް އިލެކްޝަންގެ އޮފިޝަލުންގެ
ފޮށްޓަށް ވޯޓުކަރުދާސް ލާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
މަސައްކަތްތައް އަވަސްކުރުމުގެ ގޮތުން، މިއަހަރު
ތަޢާރަފްކުރެވުނު ޓެބްލެޓްތައް ބޭނުންނުކުރެވުނުކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު)
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ބައެއް ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގައި، އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ޤަވާޢިދު ނަންބަރު
ވޯޓުލާން ދިޔަ ފަރާތްތައް، ކިއުގައި ގިނަ ވަގުތު 2018/R-71 ގައި ބަޔާންކުރާ ކެނޑިޓޭޓުންނާއި
މަޑުކުރަންޖެހުނުކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ކެނޑިޓޭޓުންނަށް ތާޢީދު ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ
ސުލޫކީ މިންގަ ނޑުގެ ބޭރުން ގިނަކަންކަން ހިނގާފައިވާކަން
އޮބްޒާވުކުރި ބައެއް މަރުކަޒުތަކަކީ ޖިސްމާނީގޮތުން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން މަރުކަޒުގެ ތެރޭގައި ފޯނު
ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ވަދެނިކުމެ އުޅެން
ބޭނުންކުރުމާއި، ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނާ ވާހަކަދެއްކުންފަދަ
ދަތިވާގޮތަށް ހުރި ތަންތަންކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.
ޢަމަލުތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
ވޯޓުލުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި ހުރިހާ މަރުކަޒަކަށްވެސް ހަމައަށް
ފޯރުކޮށްދީފައިވީނަމަވެސް، ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގެ އޮފިޝަލުން
7

3. އިންތިޚާބުގެ ކުރިން ކުރެވުނު ކަންތައްތައް
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 26 ވަނަ މާއްދާއިން ޢުމުރުން 18 އަހަރުން މަތީގެ އެންމެހައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ވޯޓު
ދިނުމުގެ ޙައްޤު އެންމެހާ ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަކަމާއެކު ލިބިގެންދޭތޯ ބެލުމަކީ ކޮމިޝަނުގެ ޒިންމާއެކެވެ. އެގޮތުން 2018 ވަނަ
އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބަކީ އެންމެނަށް ބައިވެރިވެވޭ މިނިވަން އިންސާފުވެރި އިންތިޚާބެއްތޯ ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ރިޔާސީ އިންތިޚާބު
އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތްވަނީ ކޮށްފައެވެ.
3.1 އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީ
އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެގޮތުން ކޮމިޝަނުގައި އިންތިޚާބު އޮބްޒާވް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް
ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީއެއް ޤާއިމްކޮށް، 2018 ޖަނަވަރީ 31 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ފަށާފައިވެއެވެ.
ކޮމިޝަނުގެ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދިޔަ މި ކޮމިޓީ އަކީ ކޮމިޝަނުގެ ނާއިބު ރައީސް، މެމްބަރުން
އަދި ކޮމިޝަނުގެ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ޑިރެކްޓަރުންނާ އަދި މުވައްޒަފުން ހިމެނޭގޮތަށް އެކުލަވާލާ ފައިވާ ކޮމިޓީއެކެވެ.
ކޮމިޓީއިން ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އިންތިޚާބު ބޭއްވުމުގެ ކުރިން ހިނގާ ދިޔަ ކަންކަން މޮނިޓަރކުރުމާއި އިންތިޚާބު ބޭއްވި
ދުވަހު އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމާއި އިންތިޚާބުގެ ފަހުން ހިނގާދިޔަ ކަންކަން ބެލުން ހިމެނެއެވެ. މިގޮތުން އިންތިޚާބުގެ ކުރިން މި
ކޮމިޓީއިންވަނީ އިންތިޚާބާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކާ އަދި އުޞޫލުތައް ރިވިއުކުރުމާއެކު އިންތިޚާބުގެ ކަންކަން ކުރިޔަށްދާ ގޮތް
ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކާއެކު ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވާފައެވެ. އިންތިޚާބާގުޅޭ ކަންކަން ކުރިޔަށްދާގޮތް ދެނެގަތުމުގެ
ގޮތުން ކޮމިޝަނުން މީޑީޔާ މޮނިޓަރިންގ ޓީމެއް އެކުލަވާލައި އެ ޓީމުން މީޑީޔާގެ އެކި ވަސީލަތްތަކާއި ސޯޝަލް މީޑިޔާގެ
ވަޞީލަތްތައް މޮނި ޓަރކޮށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން ކޮމިޓީއާ ޙިއްޞާކުރަމުން ގެންދިޔައެވެ. މިގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން
ހަފްތާއަކު އެއްފަހަރު ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކޮށް އަދި އިތުރަށް ބަލަން ޖެހޭ ކަންކަން ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެވި،
އެކަންކަމާބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާކޮށް ހައްލުގެނެވިފައިވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، އަތޮޅު ތެރޭގެ ޙާލަތު ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުންނާއި އިންތިޚާބުގެ
8

ކަންކަން ކުރިޔަށް ދާގޮތް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުން އަތޮޅު ތެރެއަށްވަނީ ޒިޔާރަތްކޮށްފައެވެ. ހަމަ މިއާއެކު، އިންތިޚާބު
އޮންނަ ދުވަހު ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކުރާނެ ސަރަޙައްދުތައް ފާހަގަކުރުމާއި އޮބްޒާވަރުން ކަ ނޑައެޅުމާއި އަދި އޮބްޒާވަރުން ތަމްރީން
ކުރުމުގެ ކަންކަންވެސް މި ކޮމިޓީއިންވަނީ ކުރިޔަށްގެންގޮސްފައެވެ.
3.2 ޤާނޫނީގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
2008 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ޢަމަލުކުރަމުންދާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 26 ވަނަ މާއްދާއިން ދިވެހި
ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ އިންތިޚާބުތަކުގައްޔާއި، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ ޢާންމު ވޯޓުތަކުގައި ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤުގެ ކަންކަން
އިންތިޒާމްކުރަމުން އައީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) އަދި އެއިންތިޚާބަކަށް ޚާއްޞަކޮށް
އެކުލަވާލާފައިވާ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންނެވެ. ރިޔާސީ އިންތިޚާބަށް ތައްޔާރުވުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު
12/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) އަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ދެ ޤާނޫނާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ
އާންމު ޤާނޫނު(އަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް، 2018 ޖުލައި 9 ވަނަ ދުވަހު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާވަނީ ތަސްދީޤުކުރައްވާފައެވެ. މި ޤާނޫނުތަކަކީ؛
(1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2018)ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު(އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
(2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2018)ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު(އަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2018)އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު(އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
މީގެއިތުރުން، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން، އެޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް
އިތުރުކުރެވުނު އިޞްލާޙުތަކާއެކު، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުންވަނީ އިންތިޚާބީ ކެންޑިޑޭޓުންނަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންގެ ވަގުތު
ޚާއްޞަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމާއި އިދާރީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާބެހޭ އުޞޫލެއް އެކުލަވާލާފައެވެ. މި ބައިގައި އިސްވެދެންނެވުނު
ޤާނޫނުތަކަށް އައިސްފައިވާ ބަދަލުތަކާއި، އެ ބަދަލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނީގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން އަދި މި ބަދަލުތަކުގެ ސަބަބުން
އިންތިޚާބީ ޙައްޤުތަކަށް ކުރާނެ އަސަރުތަކަށް ބަލާފައިވެއެވެ. އަދި ކޮންމެ އިންތިޚާބަކަށް ވަކި ގަވާއިދެއް އެކުލަވާލާ ގޮތަށް
9

އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުންވަނީ މިއަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤަވާޢިދު 2018 ޖުލައި 22 ވަނަ ދުވަހު ގެޒެޓްގައި
ޝާއިއުކޮށްފައެވެ.
3.2.1. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2018 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2018 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ޝަރުތުތައްކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއަށް ދެކަމެއް ވަނީ އިތުރުކޮށްފައެވެ. އެއީ ބޭރު ޤައުމުގެ
ރައްޔިތުކަން ދޫކޮށްލިތާ 10 އަހަރުވެފައިވުން އަދި ބޭރު ޤައުމުގެ ޙިމާޔަތް ހޯދާފައިވާނަމަ، ޙިމާޔަތްދޫކޮށްލާފައިވާތާ 10
އަހަރުވެފައިވުން، މި ދެކަމެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި ބޭރު ޤައުމެއްގެ
ރައްޔިތުކަން ދޫކޮށްލިތާ ވަކި މުއްދަތެއްވާންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވަނީސް، އަދި ބޭރު ޤައުމުގެ ޙިމާޔަތް ހޯދުމާ ގުޅޭ
އެއްވެސް ޝަރުތެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވަނީސް، މި ދެ ޝަރުތު އިތުރުކުރުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައެއް އިޞްލާޙުކުރުންކަމަށް
ބެލެވި، މިކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ޚިޔާލު ތަފާތުވުންތައް އުފެދިގެން ދިޔަކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 261 ވަނަ މާއްދާގައި
ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިޞްލާޙެއް ގެނެވޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހަތަރުބައިކުޅަ ތިންބައިގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން
1
ފާސްކުރާ ޤާނޫނަކުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
3.2.2. ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2018 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) އަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2018 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) އަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން ޤާނޫނު ނަންބަރު
12/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިޞްލާޙުކޮށް، ރިޔާސީ އިންތިޚާބަށް ކުރިމަތިލާ މީހުން
ދައްކަންޖެހޭ އިދާރީ ފީގެ އަދަދަކީ 100,000 (އެއް ލައްކަ) ރުފިޔާކަމަށް ކަ ނޑައަޅާފައެވެ. މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ
10 1ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 261 ވަނަ މާއްދާ (ސަފްޚާ ނަންބަރު)123

ކުރިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އިންތިޚާބަށް ކުރިމަތިލާ
މީހުން ދައްކަންޖެހޭ ޑިޕޮސިޓް ފައިސާގެ އަދަދުކަމަށް ކަ ނޑައަޅާފައިވަނީ 40،000 (ސާޅީސް ހާސް) ރުފިޔާއެވެ.
ޤާނޫނީގޮތުން ބަލާއިރު، އިންތިޚާބަށް ކުރިމަތިލާ މީހުން ދައްކަންޖެހޭ ޑިޕޮސިޓް ފައިސާގެ އަދަދު ވަކި ވަރަކަށް ކަ ނޑައެޅުމަށް
ޤާނޫނުއަސާސީއިން ލާޒިމްކޮށްފައިނުވެއެވެ. ނަމަވެސް، 2008 ވަނަ އަހަރު ފާސްކުރެވުނު ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނުގައި
އިންތިޚާބަށް ކުރިމަތިލާ މީހުން ދައްކަންޖެހޭ ޑިޕޮސިޓް ފައިސާ ކަމަށް ކަ ނޑައަޅާފައިވާ އަދަދު ދެގުނައަށްވުރެ އިތުރުވެގެން
ދިއުމަކީ އިންތިޚާބަށް ކުރިމަތިލާން ބޭނުންވާ ނަމަވެސް އާދައިގެ މިންވަރަކަށް މާލީ ތަނަވަސްކަމެއް ހުންނަ ފަރާތްތަކަށާއި،
ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ ވަކިން، އަމިއްލަގޮތުން ކުރިމަތިލާން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް، އިންތިޚާބުތަކަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ޙައްޤު
ހަނިވެގެންދާނެކަމެއްކަމަށް ފެނެއެވެ. އަދި އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގައި، އިންތިޚާބުގައި އެ ދާއިރާއެއްގައި ވޯޓުދިން
މީހުންގެ 10% (ދިހައެއް އިންސައްތަ) އިން ފެށިގެން މަތީ ޢަދަދަކަށް ވޯޓު ލިބިފައިނުވާ މީހުންނަށް، ޑިޕޮޒިޓް ފައިސާ
2
އަނބުރާ ނުލިބޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއެކު، ބައެއް ކެންޑިޑޭޓުންނަށް މިހާރު ކަ ނޑައަޅާފައިވާ 100,000 (އެއް ލައްކަ)
ރުފިޔާގެ ޑިޕޮޒިޓް ފައިސާ އަނބުރާ ނުލިބުމަކީ، އިންތިޚާބުތަކަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ޙައްޤު ހަނިވެގެންދާނެ ސަބަބެއްކަމަށް ފެނެއެވެ.
3.2.3. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2018/4 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ޤާނޫނު ނަންބަރު 2018/4 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނާއެކު، އިންތިޚާބުތަކުގެ
އިދާރީ އިންތިޒާމްތަކަށް ގިނަ ބަދަލުތަކެއްވަނީ އައިސްފައެވެ. މިގޮތުން މި ޤާނޫނުން، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނަށް 33
އިޞްލާޙު ގެނެސްފައެވެ.
މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް އިތުރުކުރެވުނު (ރ)، (ބ)، (ޅ) އަދި (ކ)، މި އަކުރުތަކާއެކު ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނާ
ޙަވާލުކުރެވުނު ޒިންމާތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން، އެ ކޮމިޝަނުންވަނީ އިންތިޚާބީ ކެންޑިޑޭޓުންނަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންގެ ވަގުތު
ޚާއްޞަ ކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމާއި، އިދާރީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާބެހޭ އުޞޫލެއް އެކުލަވާލާފައެވެ. މި އުޞޫލުގެ ޑްރާފްޓަށް
2 11 އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)

ކޮމެންޓް ފޮނުވުމަށް ހުޅުވާލެވުނު ފުރުޞަތުގައި މި އުޞޫލުގައި ހިމަނާފައިވާ ބައެއް މާއްދާތަކުގެ ސަބަބުން އިންތިޚާބުގައި
ބައިވެރިވާ ކެންޑިޑޭޓުންގެ ބައެއް ޙައްޤުތައް ހަނިކުރެވިގެންދާކަމަށް ފެންނަކަމަށް މި ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ. އަދި
މި އުޞޫލަށް ޢަމަލުކުރަންފެށުމުގެ ކުރިން އިންތިޚާބުގައި ބައިވެރިވާ ކެންޑިޑޭޓުންނާއި ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ
އެންމެހައި ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތް ކުރެވޭފަދަ ގޮތަކަށް މި އުޞޫލު އެކުލަވާލުވުން މުހިއްމުކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ.3
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އޮބްޒާވަރުންނަށް ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ
ރަޖިސްޓަރީގެ ކޮޕީ ޥޯޓުލާ މަރުކަޒަށް ވެއްދޭނެގޮތަށް މި މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުމަކީ އޮބްޒާވަރުންނަށް އެމީހުންގެ މަސައްކަތް
ކުރުމަށް އިތުރު ފަސޭހަވެ، ވޯޓުލުމުގެ ކަންކަން ދާ ގޮތާމެދު، އިތުބާރު އިތުރުވެގެންދާނެކަމެއްކަމަށް ފެނެއެވެ. ނަމަވެސް،
ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނަށް ރަޖިސްޓަރީ ކޮޕީ ނުވެއްދޭ ގޮތަށް އިޞްލާޙު އައިސްފައިވުމަކީ، އެފަރާތްތަކުން އިންތިޚާބު
އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ދަތިވާނެކަމެއްކަމަށް ފެނެއެވެ. މީގެއިތުރުން އޮބްޒާވަރުންގެ ޗެކް ލިސްޓްފަދަ ޑޮކިއުމަންޓްތައް
މި މާއްދާގައި ހިމަނާފައިނެތުމަކީ، ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓްރީގެ އިތުރުން އިދާރީ އިންތިޒާމްތަކާއި،
ވޯޓު ކަރުދުާހގެ ސީރިއަލް ނަންބަރުތައްފަދަ ކަންކަމަށް، ސަމާލުކަންދީގެން އޮބްޒާވްކުރަން ބޭނުންވާ އޮބްޒާވަރުންގެ
މަސައްކަތްތަކަށް ދަތިވާނެކަމެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ)7(ގައި "މި ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ
"
ދަށުން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ޢާންމުކޮށްފައިވާ ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓަރީގެ ކޮޕީއެއް މިގޮތަށް
އޮތުމުން، 9 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިސްޓު އާންމުކުރުމަށްފަހު، ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު،
އެކުލަވާލި އެންމެ ފަހުގެ ރަޖިސްޓަރީކަން ސާފުކޮށް އެނގެން ނެތްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ގެނައި އިޞްލާހާއެކު، ވޯޓުލާ މަރުކަޒަށް ވަންނަ މީހަކު،
އަޑު ނުވަތަ މަންޒަރު ރެކޯޑުކުރެވޭފަދަ ތަކެތި ވޯޓުލާ މަރުކަޒަށް ވެއްދުން މަނާކުރުމަކީ، ވޯޓުގެ ސިއްރުކަން ހިފެހެއްޓުމަށާއި،
3 12 ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގެ ވެބްސައިޓްގައި ޝާއިއު ކުރެވިފައި
http://hrcm.org.mv/publications/otherdocuments/PolicyReview/CommentsAirtimeUsoolu16Jul2018.pdf

ވޯޓު ވިއްކުމާއި، ވޯޓަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުންފަދަ އިންތިޚާބީ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަން އަންނާނެ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށް އެޅޭ ހަރުދަނާ
ފިޔަވަޅެއްކަމަށް ފެނެއެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ގެނައި އިޞްލާހާއެކު ވޯޓުކަރުދުާހގައި އަމިއްލައަށް
ފާހަގަޖެހުމަށް ނުކުޅެދިގެންވާ މީހަކަށް ވޯޓު ކަރުދާސްކޮޅުގައި ފާހަގަޖަހައިދިނުމުގައި ކޮންމެ މީހަކަށްވެސް އެހީވެދެވޭނީ ހަމައެކަނި
އެކަކަށްކަމަށް އޮތްއޮތުން، އުނިކުރުމުން، މިކަމުގެ ނާޖާއިޒް ފައިދާ ނަގަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެފުރުޞަތު
ހުޅުވިގެންދާނެކަމަށް ފެނެއެވެ. މީގެއިތުރުން، މި އިންތިޚާބުގައި ވޯޓު ފޮށީގެ ވެރިޔާއަށާއި، ވެރިޔާ ކަނޑައަޅާ އޮފިޝަލަކަށް
ޖިސްމާނީ ގޮތުން ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ފާހަގަޖަހަން ނުކުޅެދިންގެންވާ ފަރާތްތަކަށް ފާހަގަޖަހާދެވޭނެކަމަ ށް ހަމަޖެއްސުމަކީ، މީގެ
ކުރީގެ އިންތިޚާބުތަކުގައި ޢަމަލުކުރަމުން ދިޔަގޮތާ ތަފާތުކޮށް ނިންމާފައިވާ ކަމެއްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި ވޯޓުލާ މަރުކަޒުގެ
އޮފިޝަލުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ފާހަގަޖަހާދިނުމަކީ އޭގެ ސަބަބުން، އެފަރާތްތަކާމެދު އޮންނަ އިތުބާރު
ގެއްލިގެން ހިނގާދާނެކަމަކަށްވުން އެކަށީގެންވެއެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓުދިން މީހުންގެ ޢަދަދު
"
ކަ ނޑައެޅުމުގައި ބާޠިލު ވޯޓު ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ މި ބައި މި ޤާނޫނުން އުނިކުރުމާއެކު، ވޯޓުދިން މީހުންގެ އަދަދު
ކަ ނޑައެޅުމުގައި ބާޠިލު ވޯޓު ހިމެނިގެންދާނެއެވެ. ދައުލަތުން ބޮޑެތި ޚަރަދުތަކެއް ކޮށްގެން، އިންތިޚާބުތައް ބާއްވާއިރު، ބާޠިލު
ވޯޓު، ވޯޓުދިން މީހުންގެ އަދަދުގެ ތެރޭގައި ހިމަނައިފިނަމަ، ބާޠިލު ވޯޓުލުން ގިނަވާނެކަމާއި، ބާޠިލް ވޯޓުލުން
ހުއްޓިގެންނުދާނެކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މީގެއިތުރުން، ބާޠިލް ވޯޓު ކަ ނޑައެޅުމުގައި ވޯޓުކަރުދާހުގައި ޖަހާ ފާހަގަ ރަނގަޅުކަމަށް
ކަ ނޑައަޅާނެ ގޮތްތަކަކީ ކޮބައިކަން މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރުން މުހިއްމުކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނު
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުމުގެ ބިލުގެ 18 ވަނަ އިޞްލާޙުގައި، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ
56 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާޠިލު ވޯޓުގެ ތެރޭގައި، އެއް ކެނޑޭޑިޓެއްގެ ނަމާ ދިމާގައި ރަނގަޅު ފާހަގަޖެހުން
13

ފިޔަވައި، އެއްވެސް ގޮތަކަށް ވޯޓު ކަރުދާހުގައި ލިޔެގެން ނުވަތަ ކުރަހައިގެން ދީފައިވާ ވޯޓު، ހިމެނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވީނަމަވެސް،
4
މަޖިލީހުން ފާސްކުރި ބިލުގައި މި އިޞްލާޙު ހިމަނާފައި ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތުގެ ރިޕޯޓާ ގުޅޭ އިޖުރާޢަތްތަކުގެ
ތެރެއަށް ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރާ ވަގުތު، ވޯޓު ނަގާ ސަރަޙައްދު ގައި ތިބުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުން
ޙާޞިރުވެތިބުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމާއި، މި ރިޕޯޓުގައި ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދުގައި ތިބި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނަށް ސޮއިކުރުމުގެ
ފުރުޞަތު ދެވޭނެގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުމާއެކު، ކަން ހިނގާދިޔަ ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ފުރިހަމަކުރުމުގެ އިޖުރާޢަތްތައް އިތުރަށް ހާމަކަމާއެކު
ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ބާރުއެޅިގެންދާނެ ކަމަށް ފެނެއެވެ. އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާއާއި 64 ވަނަ
މާއްދާއަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙާއެކު، މައްސަލަ ބެލުމާއި، ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ޤާނޫނީގޮތުން ދިމާވާ
ދަތިތައް ހައްލުވެގެންދާނެކަމަށް ފެނެއެވެ.
ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ އަދަދަކީ 262,135 (ދެލައްކަ، ފަސްދޮޅަސް ދެހާސް އެއް ސަތޭކަ ތިރީސް ފަހެއް)
މީހުން ކަމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އިޢުލާންކޮށްފައިވާއިރު، މިހާރު ކަ ނޑައަޅާފައިވާ މީހަކަށް 2،000 ރުފިޔާއަށްވުރެ
އިތުރު ނުވާނެ އަދަދުން ބަލާނަ މަ، ކޮންމެ ކެންޑިޑޭޓަކަށްވެސް ޚަރަދުކުރެވޭނީ 524 މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. މި މާއްދާއަށް
އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ކުރިން، 1500 ރުފިޔާގެ އަދަދުން ބަލާއިރު، ކޮންމެ ކެންޑިޑޭޓަކަށްވެސް ޚަރަދުކުރެވެނީ 393 މިލިއަން
ރުފިޔާއެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙާއެކު، އިތުރަށް 131 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުކުރުމުގެ ހުއްދަ ވަނީ
ދެވިފައިވެއެވެ. މިއީ އިންތިޚާބެއްގައި ކެމްޕެއިންކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ ބޮ ޑު އަދަދެއްކަމަށް ފެނެއެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގެ 73 ވަނަ މާއްދާގައި އިންތިޚާބާގުޅޭ މާލީ ކަންކަމާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް
ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ކަ ނޑައަޅާފައިވާ 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތު، މި ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޚާއެކު 21 ދުވަހަށް ކުޑަކުރުމުން،
4 14
http://www.majlis.gov.mv/di/download/majiliha_hushahelhifaivA_komitee_maruhalaa_gaivaa_kankan
/Inthihaabuthakaa-behey-aanmu-gaanoon-islah-bill_Ali-Mohamed.pdf

ކުރިން އޮތް މުއްދަތަށް ވުރެ 9 ދުވަސް މަދުވެގެންދާނެއެވެ. މި ބަދަލު ގެނައި ސަބަބަކީ އިލެކްޝަންޝް ކޮމިޝަނުން
އިދާރީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން އަވަސްކުރުންކަމަށްވާނަމަ، އަދި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ ކެންޑިޑޭޓުންނަށް މި މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށް ދީ،
އެފަރާތްތަކުގެ ޚިޔާލު ހޯދައިފައިވާނަމަ، މި 9 ދުވަސް މަދުވުމުގެ ސަބަބުން މާލީ ކަންކަމާ ބެހޭ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމަށް ދިމާވެދާނެ
ދަތިތައް ހައްލުވެގެންދާނެކަމަށް ފެނެއެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާއަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޚާއެކު، ކުރިން މި ޤާނޫނުގައި 20 ބާވަތެއްގެ ކުށް
ބަޔާންކޮށްފައި އޮތްއޮތުން، މި ޤާނޫނަށް ގެނައި އިޞްލާހާއެކު، 25 އަށް ވަނީ އިތުރުވެފައެވެ. މީގެ ސަބަބުން އިންތިޚާބާބެހޭ
ކުށްތައް އިތުރަށް ތަފް ޞީލުވެ، މިފަދަ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމާއި ދެނެގަތުމާއި ތަޙުޤީޤުކޮށް އަދަބު ކަ ނޑައެޅުމަށް
ފަސޭހަވެގެންދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އަދި މި އިޞްލާޚާއެކު އަދަބުތައް އެކި ދަރަޖަތަކަށް ބަހާލައި، 8 އަހަރުން ފެށިގެން 3
މަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ނުވަތަ 96،000 ރުފިޔާއިން ފެށިގެން 3,000 ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކަށް
ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އަދަބުތައް ވަނީ ކަ ނޑައަޅާފައެވެ. އަދި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އިންތިޚާބާބެހޭ ކަމެއް ޙަވާލުކޮށްފައިވާ
މީހަކު 74 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ، އެކުށަށް ކަ ނޑައެޅޭ އަދަބުގެ އިތުރުން، ކުރިންވެސް ޤާނޫނުގައި
އޮތްގޮތަށް، 6 މަސް ދުވަހާ 1 އަހަރު ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން ނުވަތަ 6،000 ރުފިޔާއާ 12،000 ރުފިޔާއާ
ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އަދަބުވަނީ ކަ ނޑައަޅާފައެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ މަޢުލޫމާތު
ސިއްރުކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އަދަބުވެސް އޮތީ 2008 ވަނަ އަހަރުގެ އިންތިޚާބުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް،
3 މަސް ދުވަހަށް ޖަލަށްލުން ނުވަތަ 3،000 ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން މިފަދައިންނެވެ. އަދި މި ޤާނޫނަ ށް ގެނެވުނު
އިޞްލާޙުގައި ރިޝްވަތުގެ ދެ ކުށް ބަޔާންކޮށް އަދަބު ކަ ނޑައަޅައި، އެކުށްތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ޒިންމާ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން
ކޮމިޝަނާ ޙަވާލުކުރުމަކީ، ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުލުމަށް ބާރުއެޅުމަށް ނުވަތަ އިންތިޚާބީ ޙައްޤަށް ނުރަނގަޅު އަސަރު ފޯރުވުމަށްޓަކައި
ފައިސާ ދިނުމާއި ހަދިޔާ ދިނުމާއި ވަކި ޚިދުމަތެއް ކޮށްދިނުން އަދި މިނޫންވެސް މިފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށް، އެކަށީގެންވާ
ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ޤާނޫނީގޮތުން ބޭނުންވާ އުޞޫލުތައް ޤާއިމުވެގެންދިޔުންކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި މިކަމުގެ ފައިދާ
ލިބިގެންދާނީ، މި ކަންކަމަށް ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކޮށް، މި އުޞޫލުތަކުގެ ބޭނުން މުއައްސަސާތަކުންނާއި ޢާންމުން ހިފަމުންދާ
މިންވަރަކުންނެވެ.
15

3.2.4. ލައިވް އިވެންޓްތައް ހުއްޓާލުމަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންނަށް އެންގުމާބެހޭ އުޞޫލު
ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުން ލަ އިވް އިވެންޓްތައް ހުއްޓާލުމަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންނަށް އެންގުމާބެހޭ އުޞޫލު އާންމުކޮށްފައިވަނީ
ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ވޯޓު ނެގުނު ތާރީޚުގެ އެއް ދުވަސް ކުރިން ކަމަށްވުމާ، އުޞޫލު ޝާއިޢުކުރާ ވަގުތު ން ފެށިގެން ޢަމަލުކުރަން
ފަށާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމާއެކު، މިއުޞޫލަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން އިންޓަރނަލް ޕްރޮސީޖަރތައް
އެކުލަވާލުމަށް ބްރޯޑްކާސްޓަރުންނަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ނުލިބޭނެކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި އުޞޫލުގެ ދަށުން، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ
ކޮމިޝަނަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ލައިވް ފީޑް ފޮނުވަމުންދާ ބްރޯޑްކާސްޓަރަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަށާއި، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ
ކޮމިޝަނަކީ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ދެވަނަ މަރުޙަލާކަމަށް ކަ ނޑައެޅުމުން، މައްސަލައަށް ޞުލްޙަވެރި ހައްލެއް ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު
އިތުރުވެގެންދާނެކަމަށް ފެނެއެވެ. މި އުޞޫލުގެ 3.3 ގައި ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވަނީ އަބުރު
ރައްކާތެރިކުރުމާއެކު ޚިޔާލުފާޅުކުރުމުގެ މިނިވަންކަމުގެ ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އަށެވެ. ނަމަވެސް، މި
ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާއަކީ ޢާންމު ނިޒާމާ ޚިލާފު ޚިޔާލުފާޅުކުރުމަކީ ކޮބައިކަން މާނަކޮށްދީފައިވާ މާއްދާއަށްވުމާއި، މި
މާއްދާގައި އިތުރު ނުކުތާތަކެއް ނެތުމުން، މި އުޞޫލުގެ 3.3 ނަންބަރުގައި އަބުރު ރައްކާތެރިކުރުމާއެކު ޚިޔާލުފާޅުކުރުމުގެ
މިނިވަންކަމުގެ ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އޮޅުމަކުންކަމަށް ފެނެއެވެ. މީގެ
ބަދަލުގައި، މި ނަންބަރުގައި ރިޢާޔަތްކުރަން ވިސްނާފައިވަނީ އަބުރު ރައްކާތެރިކުރުމާއެކު ޚިޔާލުފާޅުކުރުމުގެ މިނިވަންކަމުގެ
ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ކަމަށް ފެނެއެވެ.
މި އުޞޫލު ޝާއިޢުކޮށްފައިވަނީ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ބޭއްވުނު ތާރީޚުގެ 1 ދުވަސް ކުރިން، ވަގުތުން ޢަމަލުކުރަން
ފަށާގޮތަށްކަމަށްވުމާއެކު، މި އުޞޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގާކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ފަރާތްތަކަށް، ރިޔާސީ
އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން ގެނެސްދޭ ލައިވް އިވެންޓްތަކުގެ ލައިވް ފީޑްތައް ހުއްޓާލުމަށް އެދި ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެކަމަށް ފެންނާތީ،
މިއުޞޫލަކީވެސް، އިންތިޚާބަށް އޭގެ ސަބަބުން ނޭދެވޭ އަސަރެއްކޮށްފާނެ އުޞޫލެއްކަމަށް ފެނެއެވެ. ނަމަވެސް، ރިޔާސީ އިންތިޚާބު
ބޭއްވުނު ތާރީޚުގައި އަދި އޭގެ ފަހުން، މިހާތަނަށް އައިއިރު، މި އުޞޫލުގެ ދަށުން ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅައި، ފިޔަވަޅު އެޅިކަމުގެ
އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް މި ކޮމިޝަނަށް ލިބިފައިނުވެއެވެ.
16

3.3 އިންތިޚާބާ ގުޅޭގޮތުން ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތައް
ރިޔާސީ އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން މިކޮމިޝަނުންވަނީ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ ބައްދަލުކޮށް، މަޝްވަރާކުރުމަށް
މަސައްކަތްކޮށްފައެވެ. މީގެއިތުރުން އ.ދ. ގެ މިޝަންގެ އެދުމަކަށް އެފަރާތްތަކާއެކު ދެ ބައްދަލުވުމެއްވަނީ ބޭއްވިފައެވެ.
ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއެކު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތައް ބޭއްވުމުގެ ގޮތުން، މިކޮމިޝަނުންވަނީ ޕްރޮގްރެސިވް ޕާޓީ އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
(ޕީ.ޕީ.އެމް)، މޯލްޑިވިއަން ޑިމެކްރޮޓިކް ޕާޓީ (އެމް.ޑީ.ޕީ) އާއި މޯލްޑިވިއަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެލަޔަ ންސް (އެމް.ޑީ.އޭ)، ޖުމްހޫރީ
ޕާޓީ (ޖޭ.ޕީ) އަދި އަދާލަތު ޕާޓީއަށް ވަނީ ދަޢުވަތު އަރުވާފައެވެ. މިގޮތުން ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގެ ލިސްޓެއް ތިރީގައި
ބަޔާންކޮށްފައިއެވަނީއެވެ.
ތާވަލު 1 – އިންތިޚާބާ ގުޅޭގޮތުން ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތައް
1 އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނާ އެކު ބޭއްވުނު ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުން 27 ޖޫން
2 މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރިވސް އާއެކު ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުން 8 ޖުލައި
3 ޔޫއެން މިޝަންއާއެކު ބައްދަލުވުން 12 ޖުލައި
4 ޔޫއެންގެ ސީނިއަރ ޕޮލިޓިކަލް އެކްސްޕާރޓް އާއެކު ބައްދަލުވުން 6 އޯގަސްޓް
5 މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް އާއެކު ބައްދަލުވުން 8 އޯގަސްޓް
6 މޯލްޑިވިއަން ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީ އާއެކު ބައްދަލުވުން 9 އޯގަސްޓް
7 އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންއާއެކު ބޭއްވުނު ދެވަނަ ބައްދަލުވުން 13 އޯގަސްޓް
8 އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންއާއެކު ބައްދަލުވުން 16 އޯގަސްޓް
17

3.4 ޕްރީ އިލެކްޝަންސް ދަތުރުތައް
އިންތިޚާބުގެ ކުރިން ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގެ ޙާލަތު ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ރާއްޖޭގެ
އެކި ސަރަޙައްދުތަކަށް ކޮމިޝަނުގެ ޓީމްތައް ޒިޔާރަތްކުރިއެވެ. އެގޮތުން ކޮމިޝަނުގެ 10 މުވައްޒަފެއް، 2018 އޮގަސްޓް 27 އިން
30 ގެ ނިޔަލަށް މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ރަށްތަކަށްވަނީ ދަތުރު ކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވަނީ ހދ.
ކުޅުދުއްފުށި، ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު، ރ. މާކުރަތު، ތ. ބުރުނި، ގއ. ކޮނޑޭ، އަދި ސ. ހިތަދޫ އަށެވެ.
ޕްރީ-ވިޒިޓްތަކުގައި ދެވުނު ހުރިހާ ރަށެއްގައިވެސް އިންތިޚާބު ބޭއްވުމަށް އެކަށީގެންވާ މާޙައުލެއް އޮތް ކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ރިޔާސީ
އިންތިޚާބުގެ ކަންކަން ޞުލްޙަވެރިކަމާއެކު ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ހުރިހާ ޕާޓީތަކަކުންވެސް މަސައްކަތްކުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި
ކޮމިޝަނުން ޒިޔާރަތްކުރި ރަށްރަށުގައިވެސް ވޯޓުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މީހުން ހޭލުންތެރިކަމަށް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އަދި މި ރަށްރަށުގައި،
ވޯޓުލާ މީހުންގެ ލިސްޓު ޢާންމުކޮށް ފެންނާނެހެން ބަހައްޓާފައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް، ރީ-ރަޖިސްޓަރީ ކުރަން ފޯމު
ހުށަނާޅާ ބައެއް ފަރާތްތައް އެހެން ތަންތަނަށް ރަޖިސްޓްރީ ވެފައިވާކަމުގެ މަޢުލޫމާތުވަނީ ލިބިފައެވެ. ބަ އެއް ރަށްރަށުގައި ކައުންސިލްގެ
ފަރާތުން ރީ-ރަޖިސްޓެރޭޝަން މަސައްކަތް ކުރިޔަށްގެންދިއުމަށް އިލެކްޝަން ކޮމިޝަންގެ ފަރާތުން ފޯކަލް ޕޮއިންޓުން ހަމަޖައްސައި
ރީ-ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފޯމާއި، އޮފިޝަލް ކަމަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ފޯމު ބަލައިގަތުމާ ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސާފައިވެއެވެ.
ގިނަ ރަށްރަށުގައި ކެމްޕެއިން ކަންތައްތައް ކުރިއަށްދިޔަކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އޮބްޒާވުކުރި ދުވަސްވަރު ހަމަނުޖެހުމެއް
ހިނގާފައިނުވާކަމަށާއި ނަމަވެސް ބައެއް ރަށްރަށުގައި ކެމްޕެއިން ކުރުމުގެ ގޮތުން ހަރުކޮށްފައިވާ ބައެއް ތަކެއްޗަށް ގެއްލުދީފައިވާ
މަންޒަރުތައް ފެނިފައިވެއެވެ.
18

3.5 މީޑިޔާ މޮނިޓަރިންގ
ރިޔާސީ އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން މީޑިއާގެ ވަސީލަތްތައް މެދުވެރިކޮށް ވޯޓުލުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ގެނެސްދީފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް 3
މަރުޙަލާއަކަށް ބަހާލައިގެންވަނީ މޮނިޓަރ ކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން އިންތިޚާބު އިއުލާން ކުރި ހިސާބުން ފެށިގެން އިންތިޚާބު ބޭއްވި
ދުވަހުގެ ކުރީދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާއި، އިންތިޙާބު ބޭއްވި ދުވަހު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާއި އިންތިޚާބުގެ ވޯޓުލުން
އޮތް ދުވަހުގެ ފަހު ދުވަހާ ހަމައަށް ހިނގި ކަންކަންވަނީ މޮނިޓަރކޮށްފައެވެ. މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި މޮނިޓަރ ކުރީ
ޓީ.ވީ.އެމް/ޕީއެސްއެމްއާއި، ވީ ޓީވީއާއި، ރާއްޖެ ޓީވީއާއި، ސަންގު ޓީވީ، ޗެނަލް 13، ސަން އޮންލައިންއާއި، މިހާރު އޮންލައިން،
ވަގުތު އޮންލައިން، ވީ.އެފް.ޕީ، ވީނިއުސް، ދަ ޕްރެސް، އައްޑޫ ލައިވް، ކުޅުދުއްފުށި ލައިވް، ވާނުވާ އޮންލައިން، ރާއްޖެ އެމްވީ،
ދުވަސް، މިކަލް ނިއުސް، އާފަތިސް، ވިޔަސް، ނޫނު ޑެއިލީ، ނާރެސް، އޭދަފުށި ޓައިމްސް އަދި ސޯޝަލް މީޑިޔާއިން ވޯޓުލުމުގެ
ކަންތައްތަކާ ބެހޭގޮތުން ގެނެސްދެމުންދިޔަ މަޢުލޫމާތާއި ޚަބަރުތަކެވެ. މި މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވަނީ ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ
ތެރެއިން މިކަމަށްޓަކައި އެކުލަވާލުވުނު ޚާއްޞަ ޓީމަކުންނެވެ.
3.6 އިންތިޚާބުގެ ސަލާމަތީ ކަންކަން ރޭވިފައިވާގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު
މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއާއެކު މި ކޮމިޝަނުން ބާއްވާފައިވާ ބައްދަލުވުމުގައި ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ވޯޓުލުމުގެކުރިންނާއި
އިންތިޚާބުގެތެރޭގައި އަދި އިންތިޚާބަށްފަހު ދިމާވެދާނެ ކަންކަމަށް ތައްޔާރުވަމުންދާކަން ފާހަގަކުރިއެވެ. އަދި އިންތިޚާބު
މޮނިޓަރކުރާނެ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ކަންކަން ލިއޭޒްކުރެވޭނެ ގޮތްތަކާ ބެހޭގޮތުން
މަޝްވަރާކުރެވެމުންދާކަމަށް ފުލުހުން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. އަދި އިންތިޚާބު އޮންނަ ދުވަހު ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގައި
އިންތިޚާބުގެ ގާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެމަތިން ފުލުހުން ޙަރަކާތްތެރިވާނެކަމަށްވެސް ފުލުހުން، ކޮމިޝަނާއެކު
ބޭއްވި ބައްދަލުވުމުގައި މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.
19

4. އިންތިޚާބުގެ ކުރިން ހި ނގި ކަންކަންކަމުގެ ޚުލާ ޞާއެއް
އިންތިޚާބުގެ ކުރިން ހިނގިކަންކަމުގެ ޙާލަތު ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި ބައްދަލުކޮށް
މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމާއެކު މީޑިޔާތަކުން ފާހަގަކުރެވުނު ޚަބަރުތަކާއި މަޢުލޫމާތުތައްވަނީ އެއްކުރެވިފައެވެ. މިމަސައްކަތުގެ ތެރެއިން
ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ދިރާސާ ކުރުމަށް ފަހު ކޮންމެ ހަފްތާއަކު އެއްފަހަރު ވަނީ ރިވިއުއެއް ތައްޔާރުކުރެ ވި އިންތިޚާބު އޮބްޒާވުކުރުމުގެ
މަސައްކަތް ވިލަރެސްކުރާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅި މަޝްވަރާ ކުރެވިފައެވެ. މިމަޝްވަރާތަކުގެ އަލީގައި ފާހަގަވެފައިވާ ކަންކަމާއި އަދި
ކޮމިޝަނުން އަޅާފައިވާ ބައެއް ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތަފްޞީލް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.
4.1. ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓްރީ
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު)ގެ 9 (ހ) ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އިންތިޚާބެއް
ބޭއްވުމުގެ މަދުވެގެން 45 ދުވަސް ކުރިން ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓަރީ އެންމެފަހުގެ މަޢުލޫމާތާއެކު
ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓަރީގައިވާ މީހުންގެ ނަމާއި، ޖިންސާއި، ދާއިމީ
އެޑްރެސް އެނގޭނެގޮތަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓްގައި ޝައިޢުކުރަންވާނެކަމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިލިސްޓް އާންމުކޮށްފައި ނުވާކަންވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ، ނަމަވެސް
މިމާއްދާގައި ބުނާ ގޮތުގެ މަތިން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ވެބްސައިޓު މެދުވެރިކޮށް ރަޖިސްޓްރީ ޗެކްކުރުމާއެކު 1414
މެދުވެރިކޮށް ރަޖިސްޓްރީ ޗެކްކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސާފައިވާކަން ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.
- އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލި ލިސްޓު އާންމު ކުރުމާއެކު އެލިސްޓަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުގެ ފުރުސަތު ފަހިވެފައި
އޮތުމުން ވޯޓުލާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓްރީ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި، އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ވަނީ
ޝަކުވާ ހުށަހަޅާފައެވެ. ހުށަހެޅުނު ޝަކުވާތަކާ އެއްގޮތަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ބަދަލު ގެނެސް، އަލުން ވޯޓު
ދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ލިސްޓު އާންމުންނަށާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް ޗެކްކުރުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލުމުން
ލިސްޓުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ކުރެވެން ހުރި މުހިއްމުކަންކަން ކޮށްފައިވާކަން ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. ވޯޓުލުމުގެ
20

ޙައްޤުލިބިގެންވާ މީހުންގެ ފައިނަލް ރަޖިސްޓަރީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ ވެބްސައިޓުގައި އާންމުކޮށްފައިވަނީ 2018
ސެޕްޓެންބަރު 4 ވަނަދުވަހުއެވެ.
4.2. ރީ-ރަޖިސްޓްރޭޝަން
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މިފަހަރުގެ
ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ރަށްވެހިވެފައިވާ ރަށްނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ވޯޓުލުމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަ ކަށް އިލެކްޝަންސް
ކޮމިޝަންއިން އެފުރުސަތު ހުޅުވާލިއެވެ. އެހެން އަހަރުތަކާއި ހިލާފަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންއިން އިސްނަގައިގެން
މިފަހަރުވަނީ ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކަށާއި، ކުންފުނިތަކަށާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތައް ރަސްމީ ސިފައެއްގައި ރީ-
ރަޖިސްޓްރީވުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަ ކުގެ ފޯމު އެއޮފީހަކުން އެކޮމިޝަންއަށް ފޮނުވައިދިނުމަށް އެދިފައެވެ. ސަރުކާރުގެ
އޮފީސްތަކުންނާއި، ކުންފުނިތަކުން ރީ-ރަޖިސްޓްރީވުމަށް ހުށަހެޅިފޯމުތައް ރީ-ރަޖިސްޓްރީ ނުވެ ގިނަ ދުވަސްތަކެއް
ވެގެންދިޔަކަން ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. ރީ-ރަޖިސްޓްރީވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެ ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު
އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އާންމު ކުރިއިރު އެކޮމިޝަނުންވަނީ ފޯމުތަކުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުނުވާކަމަށްބުނެ 5626
(ފަސްހާސް ހަސަތޭކަ ސައްބީސް) ފަރާތެއްގެ ފޯމު ބާތިލްކޮށް އެފަރާތަކު ލިސްޓެއް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން
އާންމުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މިލިސްޓުގައިވާ ފަރާތްތަކަށާއި، ރީ-ރަޖިސްޓްރީވުމަށް ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކަށް
އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ވަނީ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލާފައެވެ.
- ރީ-ރަޖިސްޓްރީވުމަށް ހުޅުވާލި މުއްދަތުގައި ރަޖިސްޓްރީވުމަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅުމުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ފަހު ވަގުތު
ގިނަ އަދަދެއްގެ ފޯމުތައް އެއްފަހަރާ ހުށަހެޅުމުން، އިދާރީ އިންތިޒާމުތަކަށް ބުރުއެރުންތަކެއް ދިމާވިކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
4.3. ކެންޕެއިންކުރުން
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ޤަވާޢިދު ނަންބަރު
2018/R-71 ގައި ބަޔާންކުރާ ކެނޑިޓޭޓުންނާއި ކެނޑިޓޭޓުންނަށް ތާޢީދު ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ސުލޫކީ
21

މިންގަ ނޑުގެ ބޭރުން ގިނަކަންކަން ހިނގާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ވާދަކުރި
ދެފަރާތުގެ އަބުރަށް ގެއްލުންވާފަދަ ކަންކަމާއި، ކެންޕޭނަށް ހުރަސް އެޅުމުގެކަންކަން ހިންގާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
4.4. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމު
- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނު) ގެ 62 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން
ރިޔާސީ އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން ޝަކުވާހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމެއް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ޤާއިމުކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން،
ނޭޝަނަލް ކޮންޕްލައިންސް ބިއުރޯ ޤާއިމުކުރުމާއި، އަތޮޅު ފޯކަލް ޕޮއިންޓުންނާ އަދި ރަށު ފޯކަލް ޕޮއިންޓުންގެ ގޮތުގައި
ކައުންސިލްތަކުން މުވައްޒަފުން ކަނޑައަޅައި، އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން އަންނަމުންދިޔަ ޝަކުވާތައް ބަލައިގަންނަމުންދިޔަކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އިންތިޚާބު އަމާންކަމާއެކު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި ރިޔާސީ އިންތިޚާބާ
ގުޅިގެން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުތަކުގައި ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތައް ދުރާލާ ޙައްލުކުރެވެމުންދިޔަކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
4.5. ރިސޯޓުތަކުގައި ވޯޓު ފޮށި ބެހެއްޓުން
- އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ފުރަތަމަ އިއުލާންކޮށްފައިވަނީ 7 ރިސޯޓެއްގައި ވޯޓު ފޮށި ބެހެއްޓުމަށްކަމަށާއި، ނަމަވެސް
ފަހުން އެ ނިންމުން ބަދަލުކޮށް، ރީ -ރަޖިސްޓަރކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ރިސޯޓުތަކުގައި ވޯޓު ލުމަށް 100 މީހުންނަށްވުރެ
އިތުރުވާ ކޮންމެ ރިސޯޓެއްގައި ވޯޓިފޮށި ބަހައްޓަން ނިންމައި، އެކަން އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްފައިވެއެވެ.
4.6. ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ފާހަގަ ޖެހުމަށް ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތައް
- ވޯޓުކަރުދުާހގައި އަމިއްލައަށް ފާހަގަ ޖެހުމަށް ޖިސްމާނީގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ވޯޓު ދިނުމުގައި
އެހީތެރިވެވޭނީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ވޯޓުލާ މަރުކަ ޒުތަކުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ އޮފިޝަލުންނަށް އެކަނިކަމަށް
އެ ކޮމިޝަނުން ހަމަޖައްސާފައިވީނަމަވެސް، އެ ނިންމުން ބާޠިލްކޮށް، ވޯޓުކަރުދުާހގައި އެމީހަކު ބޭނުންވާ މީހަކު ލައްވާ
ނުވަތަ ވޯޓުލާ މަރުކަޒުގެ އޮފިޝަލެއްލައްވާ ފާހަގަޖެހޭނެ އިންތިޒާމް ހަމަޖައްސާފައިވެއެވެ.
22

5. އޮބްޒާވްކުރުން
5.1 އޮބްޒާވްކުރި ސަރަޙައްދުތައް
ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ރާއްޖޭގެ 15 ސަރަޙައްދެއްގެ 24 ފޮށި އޮބްޒާވް ކޮށްފައިވެއެވެ. އޮބްޒާވްކޮށްފައިވަނީ
ހއ. ކެލާ، ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު، ށ. ކޮމަންޑޫ، ނ. ކުޑަފަރީ، ޅ. ހިންނަވަރު، ކ. ތިލަފުށި، އދ. މާމިގިލީ، ފ. ނިލަންދޫ، ތ.
ތިމަރަފުށި، ލ. ކުނަހަންދޫ، ގއ. ކަ ނޑުހުޅުދޫ، ފުވައްމުލަކު ސިޓީ، އައްޑޫ ސިޓީ، މާލެ، ހުޅުމާލެ، ވިލިމާލެ އަދި މާފުށި ޖަލުގައި
ބަހައްޓާފައިވާ ވޯޓު ފޮށިތަކެވެ.
ތާވަލު 2 – ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި ސަރަޙައްދުތައް
ވޯޓުފޮށް ޓަށް ރެޖިސްޓަރކޮށްފައިވާ
ވޯޓުފޮށި ވޯޓުފޮށީގެ ނަން ބަރު
މީހުންގެ ޢަދަދު
ހއ. ކެލާ 432 A05.06.1 1-
ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު2- 346 B02.05.2
ށ. ކޮމަންޑޫ1- 438 C03.11.1
ނ. ކުޑަފަރީ- 389 D01.04.1 1
ޅ. ހިންނަވަރު 598 G01.01.2 2-
ކ. މާފުށި1- 1071 X02.1.1
ކ. ތިލަފުށި 162 V01.1.1 1-
އދ. މާމިގިލި 539 I01.10.2 2-
ފ. ނިލަންދޫ 524 L02.05.2 2-
ތ. ތިމަރަފުށި- 426 N02.10.1 1
ލ. ކުނަހަންދޫ- 442 O04.11.1 1
ގއ. ކަ ނޑުހުޅުދޫ- 377 P03.09.1 1
ފުވައްމުލައް ދެކުނު ދާއިރާ- 746 R03.01.1 1
އައްޑޫ ސިޓީ، ހިތަދޫ 659 S05.1.5 10-
އައްޑޫ ސިޓީ، ހުޅުދޫ 415 S01.1.3 3-
23

ވިލިމާލެ - 748 T13.1.3 3
ހުޅުމާލެ އެހެނިހެން 1190 YT.0.2 2-
ހުޅުމާލެ އެހެނިހެން 755 YT.0.3 3-
ރ. އަތޮޅު، މާލެ - 1076 E02.0.1 2
ގދ. އަތޮޅު، މާލެ - 1113 Q04.0.1 4
މ. އަތޮޅު، މާލެ - 1265 K01.0.1 1
މާފަންނު މެދު، މާލެ - 938 T11.1.2 2
މެދުހެންވޭރު، މާލެ - 845 T02.1.2 2
މައްޗަންގޯޅި އުތުރު، މާލެ - 842 T07.1.2 2
5.2 އޮބްޒާވަރުން
- ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އިންތިޚާބުގެ އޮބްޒާވަރުންގެ ގޮތުގައި ކޮމިޝަނުގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން ޙަރަކާތްތެރިވެފައިވެއެވެ.
ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ފޮށީގެ ޢަދަދަށް ބަލައި، އޮބްޒާވަރުން އެކި ފޮށިތަކަށް
ކަ ނޑައަޅައި، އޮބްޒާވްކުރި އެކި ސަރަޙައްދުތަކަށް ޓީމް ލީޑަރުން ކަ ނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ. ޓީމް ލީޑަރުން ކަ ނޑައެޅުމުގައި
މީގެކުރީގެ އިންތިޚާބުތަކުގައި އޮބްޒާވަރުންގެ ގޮތުގައި ޙަރަކާތްތެރިވެ، ކަމުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް
އިސްކަންދީފައިވާނެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ފޮށިތަކަށް އޮބްޒާވަރުން ކަ ނޑައެޅުމުގައި އެމީހެއްގެ އަމިއްލަ ރަށްނޫން ރަށްރަށަށް
ނުވަތަ އެމީހަކާ ޢާއީލީ ގޮތުން ގުޅުންނެތް ތަންތަނަށް ފޮނުވުމަށް އިސްކަންދީފައިވާނެއެވެ.
- އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ މިންގަ ނޑުތަކާއި، އިންތިޚާބާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކާއި ރިޔާސީ
އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ކޮމިޝަނުން ރާވާފައިވާ ގޮތްތަކަށް އޮބްޒާވަރުން އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ގޮތުން، ކޮމިޝަނުގެ ހުރިހާ
އޮބްޒާވަރުންނަށް ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ހިންގާފައިވެއެވެ. މި ޓްރެއިނިންގތަކުގައި ނަގައިދެވުނު ބައިތަކުގެ ތެރޭގައި
ވޯޓުލާ ދުވަހު ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކާއި ސަރަޙަ އްދުތަކުގައި ކަންކަން އިންތިޒާމްކުރެވި ކުރިއަށްގެންދަންޖެހޭނެ ގޮތާއި، އޮބްޒާވް
ކުރުމަށް ކޮމިޝަނުން ރާވާފައިވާ ގޮތް، އަދި އޮބްޒާވްކުރުމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ ޗެކްލިސްޓްގެ ޓްރެއިނިންގ
ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.
24

- އިންތިޚާބުގެ ކަންކަން އޮބްޒާވްކުރުމަށް ކޮމިޝަނުން ކުރިއަށްގެންދިޔަ މަސައްކަތުގައި ކޮމިޝަނުގެ ޓީމާ ގުޅުމުގެ ފުރުޞަތު
ވޮލަންޓިއަރުންނަށް ހުޅުވާލެވުނެވެ. މިގޮތުން އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގައި ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންނާއެކު
ޙަރަކާތްތެރިވުމަށް ވޮލަންޓިއަރުން ހޯދުމަށް ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް އަދި ކޮމިޝަނުގެ ވެބްސައިޓާއި ސޯޝަލް މީޑިއާ
ޕްލެޓްފޯމްތައް މެދުވެރިކޮށް އިޢުލާންކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން ޝަޢުޤުވެރިކަން ފާޅުކޮށް، ވޮލަންޓިއަރުންނަށް ވުމަށް ފޯމު
ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ޖުމްލަ 4 ވޮލަންޓިއަރުން ކޮމިޝަނުގެ ޓީމާއެކު މަސައްކަތްކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި
އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތަށް ވޮލަންޓިއަރުން އަހުލުވެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން، ކޮމިޝަނުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ކުރިއަށްގެންދިޔަ
2 ޓްރެއިނިން ޕްރޮގްރާމެއްގައި އެފަރާތްތައް ބައިވެރިކުރެވުނެވެ.
- ވޮލަންޓިއަރުން ހޮވުމުގައި ބަލާފައިވާ މައިގަ ނޑު ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ
ފަރާތެއްކަމުގައިނުވުމާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޙަރަކާތްތަކުގައި ޢަމަލީގޮތުން ބައިވެރިވާ ފަރާތެއްކަމުގައިނުވުމުގެ އިތުރުން،
ރިޔާސީ ކެންޑިޑޭޓެއްގެ ޢާއިލީ މެންބަރެއް ކަމުގައިނުވުމާއި، އުމުރުން 18 އަހަރާއި 55 އަހަރާ ދެމެދުގެ މީހެއްކަމުގައިވުން
އަދި މަސައްކަތުގައި ގިނަ ވަގުތު އުޅެވޭނެ މީހެއްކަމުގައިވުން ޝަރުތުކޮށް، މިކަންކަމަށް ބަލާފައިވެއެވެ.
5.3 އޮބްޒާވްކުރިގޮތް
އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތް 3 މަރުޙަލާއަކަށް ބަހާލައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވުނެވެ. މިގޮތުން، ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކުރުމަށް
ނިންމާފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި އިންތިޚާބު އޮންނަ ދުވަހުގެ ކުރީ ދުވަހުގެ 18:00 ގެ ކުރިން މާޙައުލު އޮތްގޮތާއި 18:00 ގެ
ފަހުން ކުރުން މަނާ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރިޔަށްދިޔަތޯ ބެލުމަށް އޮބްޒާވަރުން ޙަރަކާތްތެރިވެފައިވެއެވެ. އިންތިޚާބު ބޭއްވި ދުވަހުގެ
ހެނދުނު 6:45 އިން ފެށިގެން އެ އޮބްޒާވަރަކު ބަލަހައްޓާ ފޮށްޓެއްގެ ވަގުތީ ނަތީޖާ އިޢުލާނުކޮށް ނިމެންދެން މެދުނުކެނޑި އެފޮށި
އޮބްޒާވްކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ވޯޓުނެގި ދުވަހުގެ ފަހު ދުވަހުގެ ހެނދުނު 6:00 އާ ހަމައަށް މާޙައުލު އޮތްގޮތް ކޮމިޝަނުގެ އޮބްޒާވަރުން
ބަލާފައިވެއެވެ. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާ ވްކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ކަންކަން ހުރިހާ ސަރަޙައްދެއްގައި އެއް އުޞޫލަކުން ކުރިއަށް ގެނދިއުމަށް
12 ޗެކްލިސްޓެއް ބޭނުންކުރެވުނެވެ. މި ޗެކްލިސްޓުތައް އެކުލަވާލާފައިވަނީ، އިންތިޚާބާބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކާއި
25

އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ހިއްސާކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި، އެކޮމިޝަނުގެ ތަމްރީންތަކުގައި ހިއްސާކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް
ބިނާކޮށެވެ. މިޗެކްލިސްޓްތައް ޖަދުވަލުގައި ހިމެނިފައިވާނެއެވެ.
ތާވަލު 3 – އޮބްޒާވުކުރުމަށް ބޭނުންކުރި ޗެކްލިސްޓުތައް
ޗެކްލިސްޓް 01 - 22 ސެޕްޓެންބަރ (ހޮނިހިރު) ދުވަހުގެ 18:00ގެ ކުރިން ސަރަޙައްދުގެ ޙާލަތު
ޗެކްލިސްޓް 02 - ސެޕްޓެންބަރު 22 ވާ (ހޮނިހިރު) ދުވަހުގެ 18:00 އިން ފެށިގެން، ސެޕްޓެންބަރު 23 ވާ (އާދިއްތަ)
ދުވަހު ވޯޓުލާން ފެއްޓުމާ ހަމައަށް ސަރަޙައްދުގެ ޙާލަތު
ޗެކްލިސްޓް 03 - ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ މަރުކަޒުގެ މަޢުލޫމާތު
ޗެކްލިސްޓް 04 - ވޯޓުލުން ފަށާއިރު ބަލަންޖެހޭ ކަންތައް
ޗެކްލިސްޓް 05 - ވޯޓުލުން ކުރިޔަށްދާއިރު ބަލަންޖެހޭ ކަންތައް
ޗެކްލިސްޓް 06 - ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނާއި އޮފިޝަލުންގެ ޢަމަލުތައް
ޗެކްލިސްޓް 07 - އޮބްޒާވަރުންނާއި މޮނިޓަރުންގެ ޢަމަލުތައް
ޗެކްލިސްޓް 08 - ފުލުހުންގެ ޙަރަކާތްތައް
ޗެކްލިސްޓް 09 - ވޯޓުލުމުގައި އެހީތެރިކަންހޯދި ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު
ޗެކްލިސްޓް 10 - ވޯޓުލުން ނިމޭއިރާއި ވޯޓު ގުނާއިރު އަދި ނަތީޖާ އިޢުލާނުކުރާއިރު ހިނގާ ކަންކަމުގެ މަޢުލޫމާތު
ޗެކްލިސްޓް 11 - ނަތީޖާ ޝީޓް
ޗެކްލިސްޓް 12 - ވޯޓުގެ ވަގުތީ ނަތީޖާ އިއުލާންކުރުމަށްފަހު ސަރަޙައްދުގެ ޙާލަތު
އިންތިޚާބު ބޭއްވި ދުވަހު ކޮމިޝަނުގެ އޮބްޒާވަރުން ވޯޓު ފޮށިތައް އޮބްޒާވްކުރަމުންދިޔަ ވަގުތު ރަށުތެރޭގެ މާޙައުލު އޮތްގޮތް ބެލުމަށާއި
އޮބްޒާވަރުންނަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް މޯބައިލް ޓީމްތަކެއް އެ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ޙަރަކާތްތެރިވެފައިވެއެވެ. މީގެއިތުރުން،
ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބަލައިގަތުމަށާއި، އެދުވަހުގެ އިދާރީ އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖެއްސުމުގެގޮތުން ކޮމިޝަންގައި ޓީމްތަކެއް
ޙަރަކާތްތެރިވެފައިވެއެވެ. އަދި އިންތިޚާބުގެ ވޯޓު ނެގުމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށްދާގޮތް މީޑީއާ މެދުވެރިކޮށް މޮނިޓަރކުރުމުގެ ގޮތުން
26

މޮނިޓަރިންގ ޓީމެއް ކޮމިޝަނުގައި ޙަރަކާތްތެރިވިވެފައިވެއެވެ. މި ޓީމުތަކުން އެއްކުރަމުން ދިޔަ މަޢުލޫމާތު ވަގުތުން ވަގުތަށް
ކޮމިޝަނާ ޙިއްސާކުރުމާއި، ޑޮކިއުމެންޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކޮމިއުނިކޭޝަން ޓީމުން ކުރިއަށްގެންގޮސްފައިވެއެވެ. އަދި އަވަސް
ޙައްލެއް ހޯދަންޖެހޭ މައްސަލަތައް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެވި، ޙައްލު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވެއެވެ.
27

6. ރިޔާސީ އިންތިޚާބާ ބެހޭ މުހިންމު އިޢު ލާނުތަކާއި ތާރީޚު ތައް
ތާވަލު 4 – ރިޔާސީ އިންތިޚާބާބެހޭ މުހިންމު އިޢުލާނުތަކާއި ތާރީޚުތައް
ތަފްޞީލް ތާރީޚް
2018 1 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ބޭނުމަށް ރަށު/އަތޮޅު/ ސިޓީ ފޯކަލް
09 މޭ
ޕޮއިންޓުން ހޯދުމާ ބެހޭ 20(މޭ ގެ ނިޔަލަށް)
2 ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ އޮފިޝަލުން ތަމްރީންކުރުމަށް ޓްރެއިނަރުން
24 މޭ
ހޯދުން 14(ޖޫން ގެ ނިޔަލަށް)
2018 3 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ބޭނުމަށް ރަށު/އަތޮޅު/ ސިޓީ ފޯކަލް
27 މޭ
ޕޮއިންޓުން ހޯދުމާ ބެހޭ 28(މޭ ގެ ނިޔަލަށް)
2018 4 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ބާއްވާ ދުވަސް އިޢުލާންކުރުން 23)
7 ޖޫން
ސެޕްޓެންބަރު (2018
5 ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ލިސްޓް އާންމުކުރުމާއި ލިސްޓަށް ޝަކުވާ
10 ޖޫން
ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލުން 20(ޖޫން ގެ ނިޔަލަށް)
6 މޮނިޓަރަކަށް ވުމަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލުން 15) އޯގަސްޓް ގެ
15 ޖޫން
ނިޔަލަށް(
7 ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ލިސްޓަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު
ހުޅުވާލުން – ޝަކުވާ ބަލައިގަތުމުގެ ގަޑި އިތުރުކުރުން – 20 ޖޫން ގެ ރޭގަ ނޑު 20 ޖޫން
10:30 އަށް
8 ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރާނެ އޮފިޝަލުން
28 ޖޫން
ހޯދުމަށް އިއުލާން ކުރުން 19(ޖުލައިގެ ނިޔަލަށް)
9 ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓަރީއަށް ގެނެވުނު ބަދަލުތައް
ޢާންމުކުރުމާއި މި ލިސްޓަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުން 1 ޖުލައި
12(ޖުލައިގެ ނިޔަލަށް)
28

10 މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި ބަހައްޓާ ވޯޓުފޮށީގެ ނަންބަރާއި، ވޯޓުފޮށީގެ ނަމާއި،
15 ޖުލައި
ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދު އަދި ވޯޓުފޮށި ބަހައްޓާ ރަށާއި ތަން އިޢުލާން ކުރުން
11 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 އާ ގުޅިގެން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުން 16 ޖުލައި
12 ރަށްވެހިވެފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނެއްގައި ވޯޓުލުމަށްޓަކައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް
16 ޖުލައި
ހުޅުވާލުން 11(އޮގަސްޓް 2018 ގެ ނިޔަލަށް)
13 ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަށްވެހިވެފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނެއްގައި ވޯޓުލުމަށްޓަކައި
18 ޖުލައި
ރަޖިސްޓަރީ ކުރުން 11(އޯގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް)
14 އިންތިޚާބުގައި ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރާނެ އޮފިޝަލުން ހޯދުމަށް
19 ޖުލައި
އިޢުލާން ކުރުން 25(ޖުލައިގެ ނިޔަލަށް)
15 އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް އެދި ފޯމް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުން
23 ޖުލައި
14(އޯގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް)
16 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 އަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުން
23 ޖުލައި
4(އޯގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް)
17 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 އަށް ކުރިމަތިލުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން
24 ޖުލައި
10(އޯގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް)
2018 18 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ބޭނުމަށް ރަށު/އަތޮޅު/ ސިޓީ ފޯކަލް
14 އޯގަސްޓް
ޕޮއިންޓުން ހޯދުމާ ބެހޭ 26(އޯގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް)
19 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 އަށް ކުރިމަތިލި ކެންޑިޑޭޓުންގެ ނަންތައް ތަރުތީބުކުރުން 15 އޯގަސްޓް
20 ނަންތައް ތަރުތީބު ކުރުމަށްފަހު، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާ
އާއި ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން 18 އޯގަސްޓް
ކެންޑިޑޭޓުންނާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތު ޢާންމުކޮށް އިޢުލާން ކުރުން
21 ރިޔާސީ އިންތިޚާބް 2018 އަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުން އައްޔަން
19 އޯގަސްޓް
ކުރުމަށް އިއުލާން ކުރުން
22 ޞައްޙަކަން ކަށަވަރު ނުވުމުގެ ސަބަބުން ރީ-ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފޯމު ބާޠިލުވާ 24 އޯގަސްޓް
ފަރާތްތައް އަލުން ރީ-ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް އިއުލާން ކުރުން 29-27) އޮގަސްޓް ގެ
ނިޔަލަށް(
29

23 ވޯޓުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ފޮށީގެ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ލިސްޓު ޢާއްމުކުރުމާއި
ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ފޮށްޓާ ގުޅިގެން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުން 26 އޯގަސްޓް
29(އޯގަސްޓްގެ ނިޔަލަށް)
24 ރީ-ރަޖިސްޓްރޭޝަނަށް ފަހު ވޯޓުފޮށިތަކަށް ގެނެވިފައިވާ ބަދަލުތައް އިޢުލާން ކުރުން 2 ސެޕްޓެންބަރ
25 ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްގު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ފައިނަލް ރަޖިސްޓަރީ ޢާންމު ކުރުން 4 ސެޕްޓެންބަރ
26 އިންތިޚާބާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތައް، އަތޮޅު / ސިޓީ ކޮމްޕްލައިންޓްސް
13 ސެޕްޓެންބަރ
ބިޔުރޯތަށް މެދުވެރިކޮށް ބަލައިގަތުން ހުޅުވާލުން
27 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 ގެ ވޯޓުލާ ނިންމާ ގަޑި ބަދަލުވުން 23 ސެޕްޓެންބަރު
28 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 ގެ ވަގުތީ ނަތީޖާ އިޢުލާން ކުރުން 24 ސެޕްޓެންބަރ
29 ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 ގެ ދާއިމީ ނަތީޖާ އިޢުލަން ކުރުން 29 ސެޕްޓެންބަރ
30

7. އޮބްޒާވްކުރިއިރު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
7.1 ސެޕްޓެންބަރު 22 ވީ ހޮނިހިރު ދުވަހުގެ 18:00 ގެ ކުރިން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
7.1.1. އޮބްޒާވް ކުރިއެއްވެސް ސަރަޙައްދެއްގައި ހަމަނުޖެހުމެއް ހިނގާފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ދެފަރާތުންވެސް
ކެމްޕެއިން ޙަރަކާތްތައް ކުރިއަށްގެންގޮސްފައިވަނީ ޞުލްޙަވެރިކަމާއެކުގައިކަމަށާއި ކެމްޕެއިން ޙަ ރަކާތްތައް ނިންމަން
ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ގަޑި 18:00 އަށް ދެ ފަރާތުންވެސް ކެމްޕެއިން ޙަ ރަކާތްތައް ހުއްޓާލާފައިވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.2 ސެޕްޓެންބަރު 22 ވީ ހޮނިހިރު ދުވަހުގެ 18:00 އިން ފެށިގެން ، ސެޕްޓެންބަރު 23 ވީ އާދިއްތަ
ދުވަހު ވޯޓުލާން ފެށުމާހަމައަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
7.2.1. އޮބްޒާވުކުރެވުނު ސަރަޙައްދުތަކުން ތާޢީދު ހޯދުމަށްޓަކައި ކެމްޕެއިންކުރުމުގެ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ފެނިފައިނުވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.2.2. އޮބްޒާވްކުރެވުނު އެއްވެސް ސަރަ ޙަ އްދެއްގައި އެއްވެސް ހަމަނުޖެހުމެއް ހިނގާފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
އަދި އޮބްޒާވުކުރެވުނު ހުރިހާ ސަރަޙައްދުތަކަކީވެސް ވޯޓުލުމަށް އެކަށޭނަ މާޙައުލެއް އޮތް ސަރަޙައްދުތަކެއްކަމުގައި
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3 ސެޕްޓެންބަރު 23 ވީ އާދިއްތަ ދުވަހު ވޯޓުލުމުގެ ކުރިން ވޯޓުލާ މަރުކަޒުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
7.3.1. އޮބްޒާވުކުރެވުނު 3 ފޮށްޓެއްގެ އޮފިޝަލުން ވޯޓު ލާ މަރުކަޒަށް ހާޒިރުވީ އެފަރާތްތަކުން ވޯޓު ލާ މަރުކަޒަށް ހާޒިރުވާންޖެހޭ
ގަޑި ކަމަށްވާ 7:00 އަށްވުރެ ފަހުންކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
31

7.3.2. އޮބްޒާވުކުރެވުނު މަރުކަޒެއްގައި ވޯޓުލާ މަރުކަޒުގެ އިސްވެރިޔާ ހާޒިރުނުވުމުގެ ސަބަބުން 5 އޮފިޝަލުންނާއެކު
ވޯޓުލާން ފެށުނުކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.3. އޮބްޒާވުކުރެވުނު ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި އޮފިޝަލުން ގަޑިޖެހިގެން އައި ނަމަވެސް، އޮބްޒާވުކުރި ހުރިހާ
މަރުކަޒުތަކެއްގައި 8:15 ގެ ކުރިން ކިއު ނަންބަރު ދޫކުރަން ފަށާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.4. އޮބްޒާވުކުރެވުނު މަރުކަޒުތަކުގައި ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ ލިސްޓް 2 ގޮތަށް އާންމުކޮށްފައިވާކަން
ކޮމިޝަނަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކުރި 75% ފޮށިތަކުގައި މިލިސްޓު އާންމުންނަށް
ފެންނާނެހެން ބޭރުގައި ހަރުކޮށްފައިހުރިނަމަވެސް، 25% ފޮށިތަކުގައި އެ ލިސްޓް އާންމުކޮށްފައިވަނީ ފޮތެއްގެ
ސިފައިގައިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.5. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރެއިން 10 މަރުކަޒެއްގައި، ޖިސްމާނީގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަން
ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ވަދެނިކުމެ އުޅެވޭނެ އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖެހިފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.
7.3.6. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކުރި 2 ވޯޓު ފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ސަރަޙައްދުގެ ކުރިމަތީގައި ކެމްޕެއިން ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ
އާލާތްތައް ފެންނަ ން ހުރިކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.7. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރެއިން 1 މަރުކަޒުގައި ވޯޓުލުން ފެށެންދެން 2 ފުލުހުން
ތިބިކަން ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.
7.3.8. ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ދޫކޮށްފައިވާ ޓެބްލެޓް ތައް މަސައްކަތް
ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ގިނަ މަރުކަޒުތަކުގައި ވޯޓުލުމުގެ ކަންކަން ލަސްވެގެން ދިޔަކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.9. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި 3 ފޮށްޓެއް ފިޔަވާ ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ވޯޓުލުމުގެ ކުރިން ވޯޓުކަރުދާސްތައް
އޮބްޒާވަރުންގެ ޙާޒިރުގައި ގުނައިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް އޮބްޒާވްކުރި 7 ފޮށްޓެއްގައި
ވޯޓުކަރުދާސްތައް އޮބްޒާވަރުންގެ ކުރިމަތީގައި ވަކިވަކިން ގުނާފައިނުވާކަންވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.10. އޮބްޒާވުކުރެވުނު ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ލިބުނު ވޯޓު ކަރުދުާހގެ އަދަދުތައް ޢިއުލާން ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި
ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤުލިބިގެންވާ މީހުންގެ ލިސްޓުގައި ހުރި ޢަދަދަށްވުރެ 1% އަށް ވުރެ އިތުރުނުވާ އަދަދަށް
ވޯޓުކަރުދާސް ހުރިހާ މަރުކަޒަކަށްވެސް ފޮނުވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
32

7.3.12. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކޮށްފައިވާ ފޮށިތަކުގެ ތެރެއިން 1 ފޮށި ފިޔަވައި އެހެން ހުރިހާ ފޮށިތަކެއްގައި ވޯޓު
ކަރުދުާހގެ ފޮތްތަކުގެ ސީރިއަލް ނަންބަރުތައް އިޢުލާނުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.13. އޮބްޒާވްކޮށްފައިވާ ހުރިހާ މަރުކަޒުތަކަށް ވޯޓުލާން ބޭނުންވާ ތަކެތި ހަމައަށް ފޯރުކޮށްދީފައިވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.14. އޮބްޒާވުކޮށްފައިވާ ހުރިހާ މަރުކަޒެއްގައިވެސް އޮބްޒާވުކުރުމަށް ވަކިން ޚާއްޞަ ސަރަ ޙައްދެއް ކަ ނޑައަޅާފައިވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.15. ވޯޓިންގ ބޫތަކީ ސިއްރު ގޮތުގައި ވޯޓުލެވޭ ގޮތަށް ހުރި ބޫތުތަކެއްކަން އޮބްޒާވުކުރި 95% ފޮށިތަކުން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެއް ފޮށީގައި އޮބްޒާވުކުރަން ހުރި ފަރާތްތަކަށް ވޯޓުގައި ފާހަގަޖަހާތަން ފެންނާތީ އެކަން
މަރުކަޒުގެ އިސްވެރިޔާއަށް ހުށަހެޅުމުން އެކަން ރަނގަޅުކޮށްދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.16. ވޯޓުލުން ކުރިޔަށްދިޔަ ގަޑީގައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އަންގައިގެންކަމަށް ބުނެ ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި
ވޯޓުލާމީހާ އޮބްޒާވަރުންނަށް ކުރިމަތިވާގޮތަށް ވޯޓުލާ ބޫތު ބަދަލުކުރި ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.17. އޮބްޒާވުކުރި ހުރިހާ މަރުކަޒެއްގައިވެސް ބެހެއްޓިފައިވާ ވޯޓިންގ ބޫތުތަކަށް އެކަށީގެންވާ އަ ލި ލިބޭކަމަށާއި ގިނަ
މަރުކަޒުތަކުގައި އެކަށީގެންވާ ޖާގަހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް 16% މަރުކަޒުތަކުގައި ޖާގައިގެ
ދަތިކަން ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.18. އޮބްޒާވުކުރި ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ވޯޓުލުމަށް ފޮށި ހުސްކަން ކަށަވަރުކޮށް، ވޯޓުލާން ފެށުމުގެ ކުރިން ވޯޓުފޮށި
ބަންދުކުރީ އޮބްޒާވަރުންގެ ކުރިމަތީގައެވެ.
7.3.19. ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ވޯޓުފޮށި ބަހައްޓާފައި ހުރީ އޮބްޒާވަރުންނާ މޮނިޓަރުންނަށް ފެންނަގޮތައްކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.3.20. ވޯޓުލާން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ގަޑިއަށް ވޯޓުލާން ފެށުނީ އޮބްޒާވު ކުރި 37% ފޮށިތަކުގައެވެ. ވޯޓުލާން ފެށުން
ލަސްވި ފޮށިތަކުގައިވެސް، ގިނަވެގެން 20 މިނިޓު ތެރޭގައި ވޯޓުލާން ފެށިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ވޯޓުލުން
ލަސްވި ފޮށިތަކުގެތެރެއިން 73% ފޮށިތަކުގައި ގަޑިއަށް ނުފެށުނީ އޮފިޝަލުންނަށް ތައްޔާރު ނުވެވިގެންނެވެ. އަދި
އޮފިޝަލުން ހާޒިރު ނުވެވިގެން 7% ފޮށިތަކުގައި ވޯޓުލުން ފެށުން ލަސްވިއިރު އެހެނިހެން ސަބަބުތަކާހުރެ 20%
ފޮށިތަކުގައި ގަޑިއަށް ވޯޓުލާން ފެށިވައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.
33

7.4 ވޯޓުލުން ކުރިޔަށްދިޔަވަގުތު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
7.4.1. އޮބްޒާވަރުންނާއި، ކެނޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނާއި، ދަތުރުވެރިންނާއި، އިލެކްޝަން އޮފި ޝަލުންނާއި،
ފުލުހުންނާއި، މާބަ ނޑު މީހުންނަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސައިދީފައިވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް އުމުރުން ދުވަސްވީ މީހުންނަށް ފަސޭހައިން ވޯޓުލުމުގެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖައްސައިދީފައިވެއެވެ.
7.4.2. އޮބްޒާވުކުރެވުނު ފޮށިތަކުގެ ތެރެއިން މޫނުބުރުގާ އަޅާފައިވާ 4 ފަރާތެއްގެ މޫނު ޗެކުނުކޮށް އެފަރާތްތަކަށް
ވޯޓުލުމުގެ ފުރުޞަތުދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.4.3. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި ފޮށިތަކަށް ވޯޓުލާން އައި ޖުމްލަ 19 ފަރާތަކަށް ވޯޓު ނުލެވިދިޔަކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އޭގެތެރެއިން އައިޑީކާޑު މުއްދަތު ހަމަވެފައިވުމާއި، ވޯޓާސް ލިސްޓުގައި ނަންނެތުމާއި، އެހެން
މަރުކަޒަކަށް ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާތީ އަދި އައިޑީކާޑުގައިވާ ގޮތަށް ވޯޓާސް ލިސްޓްގައި ނަން ނެތުމުގެ ސަބަބުން
އެފަރާތްތަކަށް ވޯޓުލުމުގެ ފުރުޞަ ތު ދީފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ .
7.4.4. ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ވޯޓުލުން ކުރިޔަށްދިޔައި ވަގުތު އުފެދުނު ސު ވާލުތަކާއި ޝަކުވާތަކަށް ހައްލުކޮށްދިނުމަށް
މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން ޖުމްލަ 27 މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިފައިވާއިރު އޭގެތެރެއިން 19
މައްސަލައެއް ވެރިޔާ ހައްލުކޮށް 10 މައްސަލައެއް އިލެކްޝަންގެ ފޯކަލް ޕޮއިންޓަށް ފޮނުވިފައިވެއެވެ.
7.4.5. ވޯޓުލުން ކުރިޔަށްދިޔަ ވަގުތު ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން މާލޭގެ އެކި ސަރަޙައްދުތައް ބެލިބެލުމުގައި ވޯޓުލާ
މަރުކަޒުތަކުގެ ބޭރުގައި ވޯޓުލުމަށް ގިނަބަޔަކު ކިއުގައި ތިބިކަމާ އަދި ވޯޓުލުމަށް ވަރަށް ގިނަވަގުތު ތިބެންޖެހުނުކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.4.6. ވޯޓުގެ ސިއްރުކަން ގެއްލޭގޮތަށް، ބައެއް ފަރާތްތަކުން ވޯޓު ކަރުދާހުގައި ފާހަގަޖެހުމަށްފަހު ވޯޓު ކަރުދާސް
ދެއްކުމާއި، ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ޖަހާފައިވާ ފާހަގަ ފެންނާނެހެން ވޯޓު ފޮށްޓަށް ވޯޓުކަރުދާސް ލާފައިވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.4.7. އޮބްޒާވުކުރި ފޮށްޓެއްގައި، އެ ފޮށްޓަށް ވޯޓުލުމަށް ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ މީހުންގެ ލިސްޓުގައި ނަން ނެތް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރަކަށް ވޯޓުލުމުގެ ފުރުޞަތުދީފައިވާކަންވަނީ ފާހަގަކުރެވިފަ އިވެއެވެ. މި
34

ފުރުޞަތުދީފައިވަނީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ އުޞޫލެއްގެ ދަށުންކަމަށް އެ މަރުކަޒުގެ އޮފިޝަލުން
މަޢުލޫމާތުދެއްވާފައިވެއެވެ.
7.4.8. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް އޮބްޒާވުކުރުމަށް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ އޮބްޒާވަރުންނާއި މީޑިއާގެ
5
ފަރާތުން މޮނިޓަރުން ހާޒިރުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެންމެ ގިނައިން ތިބީ އެމް.ޑީ.ޕީ އަދި
ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުންކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އޮބްޒާވުކުރި ގިނަ ފޮށިތަކުގައި އެހެނިހެން ލޯކަލް އޮބްޒާވަރުންނާއި
6
ބައިނަލްއަޤްވާމީ އޮބްޒާވަރުން ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.4.9. އޮބްޒާވުކުރި 45% ފޮށިތަކުގައި ބައެއް އޮބްޒާވަރުންނާއި، މޮނިޓަރުންނާއި، ކެނޑިޑޭޓުންގެ މަ ންދޫބުންގެ
ޢަމަލުތައް ހުރީ ސުލޫކީ މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތަށް ނޫންކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން މަރުކަޒުގެ ތެރޭގައި ފޯނު
ބޭނުންކުރުމާއި، ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނާ ވާހަކަދެއްކުންފަދަ ޢަމަލުތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި ބައެއް
ފޮށިތަކުގައި، ވޯޓުލާ މަރުކަޒު ތެރޭގައި ވޯޓު ބޫތާ 10 ފޫޓަށްވުރެ ކައިރިން މޮނިޓަރުން ފޮޓޯނަގައި އަޑާއި މަންޒަރު
ރެކޯޑުކުރިކަންވެސް ފާހަގަކުރެވިފަ އިވެއެވެ.
7.5 ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ފާހަގަޖެހުމުގައި އެހީތެރިކަންހޯދި ފަރާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން
7.5.1. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި 24 ފޮށްޓަށް ޖުމްލަ 248 ފަރާތަކުން ވޯޓު ކަރުދާހުގައި ފާހަގަޖެހުމަށް އެހެންފަރާތެއްގެ
އެހީތެރިކަން ހޯދާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މީގެތެރޭގައި ހިމެނެނީ 147 އަންހެނުންނާއި 101 ފިރިހެނުންނެވެ. މި
ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 233 ފަރާތަކަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ވޯޓުލުމުގައި
އެހީތެރިކަން ހޯދި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އިލެކްޝަން އޮފިޝަލެއްގެ އެހީތެރިކަން 7 ފަރާތަކުން ހޯދާފައިވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
5 35 ފާހަގަކުރެވުނު މީޑިއާތަކަކީ: ޕީއެސްއެމް، ސަންގު ޓީވީ، ވީ.ޓީ.ވީ، ސަން، ރާއްޖެ ޓީވީ، ޗެނަލް 13، ޔެސް ޓީވީ، މިހާރު އޮންލައިން،
ވަގުތު އޮންލައިން، އަވަސް އޮންލައިން، މިނިވަން 97، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަޑު، މިނިވަން ރޭޑިއޯ
6ޓްރާންސްޕޭރެންސީ މޯލްޑިވްސް، ވިމެން އެންޑް ޑިމޮކްރަސީ، އޮގަނައިޒޭޝަން ފޯރ އިސްލާމިކް ކޯޕްރޭޝަން (އޯ.އައި.ސީ) އަދި
މެލޭޝިޔާގެ އިލެކްޝަންގެ އޮފިޝަލުން

7.6 ވޯޓުލާ ނިމުނު ވަގުތު
7.6.1. ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންގެ ކިއު ބަންދުކުރުން ކުރިން ހަމަޖެހިފައި އޮތީ، 16:00 އަށް ކަމުގައިވީނަމަވެސް،
އެދުވަހުގެ މެންދުރުފަހުގެ ވަގުތެއްގައި، ކިއު ބަންދުކުރާ ގަޑިއަކީ 19:00 ކަމަށް އިޢުލާން ކުރިކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.6.2. އޮބްޒާވްކުރެވުނު ގިނަ ފޮށިތައް 19:00 ގައި ބަންދުކުރިކަމާއި، 3 ފޮށްޓެއް އެވަގުތަށްވުރެ ފަހުން
ބަންދުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، އޮބްޒާވުކުރި ފޮށިތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ފަހު ން ބަންދުކުރި
ފޮށި ބަންދުކޮށްފައިވަނީ އެރޭގެ 21:20 ގައިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ވޯޓުލުން ބަންދުކުރުމުގެ
ފަހުން ވޯޓުގުނަން ފަށާނެ ގަޑި އިޢުލާން ކުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.6.3. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި 4 ފޮށްޓެއްގައި ވޯޓުގުނަން ފެށުމަށްޓަކައި ވޯޓުފޮށިތައް ކެނޑުމުގެ ކުރިން ބޭނުން
ނުކޮށްހުރި ވޯޓުކަރުދާސްތަކާއި ކައުންޓަރ ފޮއިލްތައް ގުނާފައި ނުވާކަމާއި، 5 ފޮށްޓެއްގައި ބޭނުން ނުކުރާ
ވޯޓުކަރުދާސްތަކާއި ކައުންޓަރ ފޮއިލްތައް ވޯޓުގުނުމުގެ ކުރިން ސީލް ނުކުރާކަންވެސް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.6.4. އޮބްޒާވުކުރި 50% ވޯޓުފޮށިތަކުގައި ވޯޓުގުނަން ފަށާނެކަމަށް ޢިއުލާންކުރި ވަގުތަށް ވޯޓު ގުނަން ފަށާފައިނުވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ބައެއް ފޮށިތަކުގައި ގަޑިޔަށް ވޯޓު ގުނަން ފަށާފައިނުވަނީ، ވޯޓު ގުނަން ފެށުމުގެ
ކުރިން ހަމަޖައްސަންޖެހޭ އިދާރީ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުން ލަސްވެގެންކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.6.5. ޔޫ.ވީ. ލައިޓް ބޭނުންކޮށްގެން ހުރިހާ ވޯޓު ކަރުދާހެއް ކަށަވަރުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފެށުމުން އޮބްޒާވަރުންނާއި،
މަންދޫބުން އަދި އާންމުން އެކަމަށް ދެކޮޅުހަދައި، އެކަމަކީ ގުނުމުގެ އިޖުރާޢަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރިން ހިމެނިފައިނުވާ
ކަމެއްކަމަށްބުނެ، ގުނުން ކުރިޔަށްގެންދިޔުމަށް ދެކޮޅު ހެދުމުގެ ސަބަބުން، އޮބްޒާވްކުރެވުނު ބައެއް ފޮށިތަކުގައި
ވޯޓު ގުނަން ފެށުން ލަސްވެގެން ދިޔަކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ވޯޓު ކަރުދާހުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރާނެކަމަށް
އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ކުރިން ބުނެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
36

7.7 ވޯޓު ގުނުން
7.7.1. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވްކުރި ހުރިހާ ވޯޓު ފޮށިތައް ކެނޑުމާއި ވޯޓުގުނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންގޮސްފައިވަނީ
އިލެކްޝަންސް އޮފިޝަލުންކަމާ އި، އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔައީ އޮބްޒާވަރުންނާއި މޮނިޓަރުންނާއި
ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނާއި އާންމުންގެ ހާޟިރުގައިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.7.2. އޮބްޒާވުކުރި ހުރިހާ ފޮށްޓެއްގައިވެސް ވޯޓުގެ ނަތީޖާ އިޢުލާންކުރުމުގެ ކުރިން ވަކިވަކިން ވޯޓުކަރުދާސްތައް
ދެއްކިކަމާއި ޓެބްލެޓަށް ނަތީޖާ އެޅުމުގެ ކުރިން ބާޠިލް ވޯޓާއި ވަކިވަކި ކެނޑިޑޭޓުންނަށް ލިބުނު ވޯޓުގެ އަދަދުތައް
އިޢުލާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.7.3. އޮބްޒާވުކުރި ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި ވޯޓު ގުނުމުގެ މަރުޙަލާގައި ޔޫ.ވީ. ޑިޓެކްޓަރ ބޭނުންކުރިކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.7.4. ވޯޓު ކަރުދާހުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރަން ޔޫ.ވީ. ޑިޓެކްޓަރ ބޭނުންކުރާނެކަން އިޢުލާނުކޮށްފައިނުވާއިރު،
އޮބްޒާވުކުރި ބައެއް މަރުކަޒުތަކުގައި ވޯޓު ގުނުމުގެ މަރުހަލާގައި ޔޫ.ވީ. ޑިޓެކްޓަރ ބޭނުންކުރިކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އޮބްޒާވުކުރި އެއް މަރުކަޒެއްގައި ޔޫވި ޑިޓެކްޓަރު ބޭނުންކޮށްގެން 21 ކަރުދާހަކުން
ސެކިއުރިޓީ ލޯގޯ ނުފެނިގެން އެހެން މަރުކަޒެއްގެ ޔު.ވީ. ޑިޓެކްޓަރ ގެނެސްގެންވެސް އެ ލޯގޯ ފެންނަގޮތް
ނުވިކަމުގައިވިޔަސް އެ ކަރުދާސްތައް ޞައްޙަ ކަރުދާސްގެ ގޮތުގައި ހިމެނުމަށް އިލެކްޝަން އޮފިޝަލުންނަށް
ވޯޓުފޮށީގެވެރިޔާ އަންގާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިކަރުދާސްތަކުގެ ތެރޭގައި ދެ ކެނޑިޑޭޓުންގެ ވޯޓުކަރުދާހާއި
ބާތިލް ވޯޓްކަރުދާސްވެސް ހިމެނޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މި ފޮށީގައި ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ
މީހުންގެ ލިސްޓުގައި ތިބި މީހުންގެ އަދަދާއި، ފޮށީގައި ހުރި ވޯޓު ކަރުދުާހގެ އަދަދުތައް ދިމާވާކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
7.7.5. ހުރިހާ މަރުކަޒެއްގައިވެސް ނަތީޖާ ޝީޓު ފުރިހަމަކޮށް ނަތީޖާ އިޢު ލާންކޮށް އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނަށް ފޮނުވައި،
ނަތީޖާ ޝީޓުތައް އާންމުކޮށް ފެންނަ ގޮތަށް ބަހައްޓާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި ނަތީޖާ ޝީޓްގައި އޮތް
އަދަދުތަކާއި ގުނިވަގުތުގައި އޮބްޒާވަރުންނަށް އިއްވި އަދަދުތަކާ ދިމާވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
37

7.7.6. ކޮމިޝަނުން އޮބްޒާވުކުރި ފޮށްޓެއްގައި އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނުން ކޮންފަރމޭޝަން ލިބުން ލަސްވާނެ ކަމަށް
ބުނެ، ވޯޓުކަރުދާސްތައް ހުރި ސެކިއުރިޓީ އުރަ 3 ބަންދު ނުކޮށް، ރަށު ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ގެންދިޔަކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.
38

8. އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން ކޮމިޝަ ނުން ބަލާފައިވާ ޝަކުވާތަކާއި އެޅުނު
ފިޔަވަޅުތައް
8.1. އިންތިޚާބުގެ ކުރިން ބަލާފައިވާ ޝަކުވާތައް
ކުރީގެ އަހަރުތަކާ އަޅާ ބަލާއިރު މިފަހަރު ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު ޝަކުވާތައް މަދުކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ރިޔާސީ
އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން، އިންތިޚާބުގެ ކުރިން ބަލާފައިވަނީ ޖުމްލަ 13 މައްސަލައެވެ. މީގެތެރޭގައި އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން
ހުށަހަޅާފައިވާ 5 މައްސަލައާއި، ކޮމިޝަނުން އަމިއްލައަށް އިސްނަގައިގެން ބަލާފައިވާ 8 މައްސަލަ ހިމެނެއެވެ.
ކޮމިޝަނުން ބަލާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި ރަށްވެހިވެފައިވާ ރަށްނޫން އެހެންތަނެއްގައި ވޯޓުލާން ރީ-ރަޖިސްޓްރީވުމާ
ގުޅޭ 8 މައްސަލައާއި، ކެމްޕެއިންކުރުމާ ގުޅުންހުރި 4 މައްސަލަ އަދި އިންތިޙާބާ ގުޅުވައިގެން އެކި ރަށްރަށަށް ވަޒީފާ
ބަދަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތްތަކުގެ ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލިގެންދާނެކަމަށް ބުނާ މައްސަލައެއް ހިމެނެއެވެ.
މި މައްސަލަތަކުގެ މަޢުލޫމާތު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެވިފައިވާނެއެވެ. މައްސަލަތަކާ ގުޅުންހުރި
މުއައްސަސާތަކުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމުގެ އިތުރުން މުއައްސަސާތަކާއެކު ބައްދަލުކޮށް މަޝްވަރާކުރެވި، މަ އް ސަ ލަތަ އް
ޙްައލުކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ކޮމިޝަނުން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފްޞީލް
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކާ ހިއްސާކުރެވިފައިވާނެއެވެ.
8.2. ރީ-ރަޖިސްޓްރޭޝަންއާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް:
އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން އެންމެ ގިނައިން ބަލާފައިވަނީ އިންތިޚާބުގައި ރަށްވެހިވެފައިވާ ރަށް ނޫން އެހެން ތަނަކަށް ވޯޓުލުމަށް
ރީ-ރަޖިސްޓްރީކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަތަކެވެ. މިގޮތުން ރީ-ރަޖިސްޓްރޭޝަންއާ ގުޅުންހުރި 8 މައްސަލަ ބަލާފައިވާއިރު، މީގެ
ތެރެއިން 7 މައްސަލައެއް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން މެދުވެރިކޮށްވަނީ ޙައްލުކުރެވިފައެވެ.
39

މި މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަންދުގައި ތިބި ބައެއް ފަރާތްތައް
ރީ-ރަޖިސްޓްރީ ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅުނު 3 މައްސަލައަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއާ
ހިއްސާކޮށް އެފަރާތްތައް ރީ-ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާކަން ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ކަށަވަރުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
ރީ-ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނަކަށް ރީ-ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާކަމުގެ 4 މައްސަލައެއް
ބަލާފައިވާއިރު މީގެތެރެއިން 2 މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ވޯޓުލީ ދުވަހު އެފަރާތްތަށް ރީ -ރަޖިސްޓަރ ވެފައިވާ
ތަނަށް ވޯޓުލާފައިވާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.
އިންތިޙާބުގައި ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާއްޞައެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތެއް ރީ-ރަޖިސްޓްރީ
ކުރިއިރު އެހެން ރަށަކަށް ރީ-ރަޖިސްޓަރ ކޮށްފައިވާކަމަށްބުނެ މީޑިއާގައި ރިޕޯޓުކޮށްފައިވާތީ، މައްސަލާގައި ހިމެނޭފަރާތް
ރީ-ރަޖިސްޓްރީވެފައިވަނީ އެފަރާތް ވޯޓުލާން ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ ތަނަށްކަން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން މެދުވެރިކޮށް
ކަށަވަރުކުރެވިފައިވާނެއެވެ.
8.3. އިންތިޙާބު ބޭއްވުނު ދުވަހު ކޮމިޝަނުން އިސްނަގައިގެން ބަލާފައިވާ މައްސަލަތައް
އެހެން އިންތިޚާބުތަކާ ޚިލާފަށް މި އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ވޯޓުލުން އޮތް ދުވަހު، އެއްވެސް މައްސަލައެއް އަމިއްލަ
ފަރާތަކުން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް ކޮމިޝަނުގެ އޮބްޒާވަރުންނަށް ފާހަގަކުރެވުނު
ބައެއް މައްސަލަތަކާއި، މީޑިއާ މޮނިޓަރކުރުމުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން ކޮމިޝަނުން ބަލާފައިވާނެއެވެ. މިގޮތުން
ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ ޖުމްލަ 10 މައްސަލައެވެ. މި ކަންކަން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނާއި، ނޭޝަނަލް ކޮމްޕްލެއިންޓްސް
ބިއުރޯ އަދި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއާ ޙިއްސާކޮށް ހައްލުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރެވިފައިވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި
ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤަށް އުނިކަން އަންނަފަދަ މައްސަލައެއް ފާހަގަކުރެވިފައިނުވެއެވެ.
40

9. ކޮމިޝަނުގެ ހުށަހެޅުންތައް
ޤާނޫނުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތައް
1. ވޯޓުލާ ދުވަހުގެ ކުރީ ދުވަހުގެ ހަވީރު 18:00 އިން ފެށިގެން ވޯޓުލާ ދުވަހުގެ ފަހު ދުވަހުގެ ހެނދުނު 06:00 އާ
ހަމައަށް، ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދުގެ އިތުރުން، އެ ސަރަޙައްދުގެ ކައިރީގައި ކެންޕެއިން ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރާ ތަކެތި ފެންނަން
ހުރުން މަނާކުރުމާއި، އެތަކެތި ނެގުން ލާޒިމްވާނެ ގޮތަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކާ ބެހޭ އާންމު ޤާނޫނު(
އަށް އިޞްލާޙު ގެނައުން.
2. ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ބާއްވާ ތާރީޚު ކައިރިވެފައިވަނިކޮށް، 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހު ޤާނޫނު ނަ ންބަރު 12/2008
(ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނު) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008)އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނު) ގެނައި އިޞްލާޙުތައް
އަލުން މުރާޖަޢާކޮށް، އިސްލާޚުކުރުން.
3. އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުތަކަށް އިސްލާޙެއް ގެންނަން ކޮންމެހެން ބޭނުންވެއްޖެ ޙާލަތްތަކުގައި، އި ންތިޚާބެއް ބޭއްވުމުގެ
މަދުވެގެން 4 މަސް ކުރިން، އެ އިސްލާޚުތައް ގެނައުން.
4. ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) ގައި، އެންޓި ކެމްޕެއިން ނުވަތަ އިންތިޚާބީ ޙައްޤަށް
އުނިކަން އަންނަ ކަންކަމަކީ ކޮބައިކަން ކަ ނޑައަޅައި، އެކަން މަނާކޮށް އަދަބު ކަ ނޑައެޅުން.
5. ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2008 (ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ޤާނޫނުއަށް ފުރަތަމަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ނު ން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމަށް ކުރިމަތިލާ މީހުންގެ ޝަރުތުތަކަށް އިޞްލާޙު ގެނެސްފައިވުމާއެކު، އަލުން މި ޤާނޫނު
މުރާޖަޢާކުރުމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާޢަތްތައް ފުރިހަމަނުވެ ފާސްކޮށްފައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނު
ބާޠިލުކުރުން.
41

6. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2018 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން އިންތިޚާބެއްގައި
ކުރިމަތިލާ ކެނޑިޑޭޓުން ކެމްޕެއިން ކުރުމަށް ޚަރަދުކުރެވޭނެކަމަށް ކަ ނޑައަޅާފައިވާ އަދަދު ވަރަށް ބޮޑުތަން އިތުރުވެފައިވާތީ،
މި އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން.
7. ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު)ގައި ކެމްޕެއިން ޙަރަކާތްތަކަށް ސަރުކާރުގެ މުދަލާއި
ވަޞީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމަކީ އިންތިޚާބީ ކުށެއް ކަމަށް ކަ ނޑައަޅައި، ކުށުގެ އަދަބު ކަ ނޑައެޅުން.
8. ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދައިން،
އިންތިޚާބެއް ބޭއްވުމުގެ 45 ދުވަސް ކުރިން ޝާއިޢުކޮށް ގެޒެޓްކުރާ ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ މީހުންގެ
ރަޖިސްޓަރީއަކީ، ލިސްޓު އާންމުކޮށް، ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު، އެކުލަވާލާ އެންމެ ފަހުގެ
ރަޖިސްޓަރީކަން ކަށަވަރުކުރުން.
9. ވޯޓު ކަރުދުާހގައި ފާހަގަޖެހުމަށް ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނުކުޅެދިގެންވާ މީހުންގެ ލިސްޓެއް ދުރާލާ އެކުލަވާލުމަށާއި، ލިސްޓު
އާންމުކުރާ ތާރީޚަށްފަހު ދިމާވާ ކުއްލި ޙާލަތަކާ ގުޅިގެން އެހީތެރިކަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތައް ކަށަވަރުކުރާނެ އުޞޫލެއް
އެކުލަވާލެވޭނެގޮތަށް އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު އިޞްލާޙުކުރުން.
10. އިލެކްޝަންސް ފޯކަލް ޕޮއިންޓުންނާއި، އޮފިޝަލުންނާއި އިންތިޚާބުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުން އެ
މަސައްކަތަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ވަކިމުއްދަތެއްގެ ކުރިން ސިޔާސީ ޙަ ރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވެފައިނުވު މަކީ އެ މަޤާމުތަކުގެ
ޝަރުތެއްކަމަށް އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައެޅުން. އަދި ރަސްމީ ގޮތުން އިންތިޚާބުގެ މަސައްކަތްތަކާ
ޙަވާލުވާ ހިސާބުން ފެށިގެން ސިޔާސީ ޙަރަކާތެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެއްކަމަށް ކަ ނޑައަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008
(އިންތިޚާބުތަކާ ބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނު) ގެ ކުށާއި އަދަބުގެ ބައިގެ ތެރޭގައި މިބައި ހިމެނުން.
އިދާރީ ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ހުށަހެޅުންތައް
11. އިންތިޚާބު ބާއްވާ ތާރީޚުގެ މަދުވެގެން 3 މަސް ދުވަސް ކުރިން، ރިސޯޓުތަކާއި ސިނާއީ ސަރަޙައްދުތަކާއި ރާއްޖެއިންބޭރުގައި
އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ވޯޓު ފޮށި ބެހެއްޓުމަށް ކަ ނޑައަޅާ އުޞޫލު އެކުލަވާލައި، ޢާންމުކުރުން.
42

12. ވޯޓުލާ މަރުކަޒުތަކަކީ، ޖި ސްމާ ނ ގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަށް ފަސޭހައިން ވަދެނިކުމެ އުޅޭވޭނެ ގޮތަށް
އިންތިޒާމްތައް ހުންނަ ތަންތަން ކަމުގައި ހަމަޖެއްސުން.
13. ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ހަދާ ކިއު މިހާރަށްވުރެ ރަނގަޅަށް ބެލެހެއްޓޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއް ސައި، ވަކިވަކި ވޯޓު
ފޮށިތަކުގެ ކިއުތަކަކީ ކޮބައިކަން ފަސޭހައިން ދެނެގަނެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން.
14. އިންތިޚާބުގެ ވޯޓު ނެގުމުގެ ކަންކަން ހަލުވިކަމާއެކު ކުރިއަށްގެންދިއުމަށްޓަކައި، އިންތިޚާބުގެ މަސައްކަތުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ
އޮފިޝަލުން ދުރާލާ ހޯދައި ޒިންމާދާރުކަމާއެކު މަސައްކަތް ކުރިޔަށްގެންދިޔުމަށާއި، އިދާރީ ގޮތުން ދިމާވާ މައްސަލަތައް
މަދުކުރުމަށް އެފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ތަމްރީނު ޕްރޮގްރާމްތައް ހިނގުން.
15. އިންތިޚާބުގެ ވޯޓު ނެގުމުގެ މަސައްކަތްކުރިޔަށްގެންދާއިރު ހެދިފައިވާ ހުރިހާ އުޞޫލުތަކާއި ތަމްރީނުތަކުގައި ދީފައިވާ
މަޢުލޫމާތުތަކާ އެއްގޮތަށް އިލެކްޝަންސް ޕްރޮސެސް ކުރިޔަށްގެންދިޔުން. އަދި ކޮންމެހެން އުޞޫލަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ
ޙާލަތްތަކުގައި ހުރިހާ އޮފިޝަލުންނަށް އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވޭކަން ކަށަވަރުކުރުން.
43

10. ނިންމުން
ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 ގެ އެންމެހާ ކަންކަން ޞުލްޙަވެރިކަމާއެކު ނިމިގެންދިޔަކަން އުފަލާއެކު ފާހަގަކުރަމެވެ. މި އިންތިޚާބުގެ
ކަންކަން އޮބްޒާވްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދިޔައިރު، މި އިންތިޚާބުގައި ޤާނޫނާއި ޤަވާޢިދުތަކާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ
ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤަށް ބުރޫއަރައި އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއަށް އަސަރުކުރާނެފަދަކަމެއް ހިނގާފައިނުވާކަން މި ކޮމިޝަނަށް
ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އިދާރީ ގޮތުން އިތުރަށް ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ ބައެއް ކަންކަން ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.
އިންތިޚާބާ ކައިރިކޮށް އެ އިންތިޚާބާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކަށް ބަދަލުތައް ނުގެނައުމަށް ކޮމިޝަނުން އިލްތިމާސްކުރަމެވެ. އަދި ކުރިޔަށް
އޮތް އިންތިޚާބުތަކުގައިވެސް ކެނޑިޑޭޓުންނަށް ތާއީދު ހޯދުމަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ހެދިފައިވާ ގަވައިދުތަކާއި އުޞޫލުތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްބަޔަކު އަނެއްބައެއްގެ ޙައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުމާއެކު، ކެމްޕެއިން ޙަރަކާތްތައް
ކުރިޔަށްގެންދިޔުމަށް ހަނދާންކޮށްދެމެވެ. އަދި އިންތިޚާބުތަކުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ އޮފިޝަލުންނަކީ އެކަމަށް ޤާބިލު ފަރާތްތަކަކަށް
ހެދުމަށްޓަކައި ދެފުށް ފެންނަ ހަރުދަނާ ނިޒާމެއްގެ ދަށުން އެފަރާތްތައް ކަ ނޑައެޅި، އެފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ތަމްރީނު ދުރާލާ
ދިނުމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް އިލްތިމާސްކުރަމެވެ.
މި އިންތިޚާބު އޮބްޒާވުކުރުމަށް ކޮމިޝަނުގެ މެމްބަރުންނާއި ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނާއި، މި މަސައްކަތުގައި ބައިވެރިވި ވޮލަންޓިއަރުން،
ކޮށްފައިވާ ބުރަ މަސައްކަތްތަކުގެ އަގު ވަޒަންކުރަމެވެ. އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމުގައި އަމިއްލަ ޖަމިއް ޔާތަކުންނާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި
މީޑިއާގެ ފަރާތްތަކުން ކުރި މަސައްކަތް ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި މި އިންތިޚާބުގެ ކަންކަން ކުރިއަށްދިޔައިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން
ބެހެއްޓި ކެތްތެރިކަމާއި މިކަމަށް ދީފައިވާ ސަމާލުކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.
ރިޔާސީ އިންތިޚާބު 2018 ގެ މަސައްކަތް ކާމިޔާބުކަމާއެކު ނިންމާލުމުގައި އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނުގެ މެމްބަރުންނާއި މުވައްޒަފުން
އަދި އިލެކްޝަން އޮފިޝަލުން ކުރި މަސައްކަތް ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި ހަމަމިއާއެކު، މި އިންތިޚާބުގެ ސަލާމަތީ ކަންކަން
ކަށަވަރުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުން ދީފައިވާ އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުން ފާހަގަކުރަމެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އަތޮޅުތަކުގެ ކައުންސިލްތަކާއި، ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާ އި ދިވެހި އެންމެހާ ލޮބުވެތި
ރައްޔިތުން މި އިންތިޚާބުގެ ކަންކަމަށް ބެހެއްޓި ޝައުގުވެރިކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.
އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށް ދަމަހައްޓައި، ކުރިއެރުވުމަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތުގައި މާތްاله
ބަރަކާތްލައްވައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަދަށްވުރެ ފެހި މާދަމާއެއް މިންވަރުކުރައްވާށި! އާމީން!
ޝުކުރިއްޔާ
08 އޮކްޓޫބަރު 2018
44

11.
ޖަދުވަލު
2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބު ގެ ޗެކްލިސްޓް 1
22 .1 ސެޕްޓެން ބަރ (ހޮނިހިރު) ދުވަހުގެ 18:00ގެ ކުރިން ސަރަޙައްދުގެ ޙާލަތު
އާނއެކޭ
އަމިއްލައަށް އެހެންފަރާތަކުން
ފެނުނު ލިބުނު މަޢުލޫމާތު
)ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން
1.1. އޮބްޒާވަރުގެ ނަން :
މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް
ކުރެވުނު މަސައްކަތުގެ
1.2. ރަށް ނުވަތަ ބެލި ސަރަޙައްދު :
ތަފްޞީލް ހިމަނުއްވާ (
1.3. ތާއީދު ހޯދުމަށްޓަކައި ޤާނޫނާ ޤަވާޢިދާ ޚިލާފު އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްފައި ވޭތޯ؟
1.4. ތަފްޞީލް :
1.5. އެއްވެސް ހަމަނުޖެހުމެއް ހިންގައިފައިވޭތޯ؟
1.6. ހަމަނުޖެހުމެއް ހިގިނަމަ ތަފްޞީލް :
1.7. ރަށު ނުވަތަ ސަރަޙައްދު ގެ މާހައުލަކީ ވޯޓުލުމަށް އެކަށީގެންވާ މާހައުލެ އްތޯ؟
ތަފްޞީލް:
45
ނޫނނެކޭ

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބު ގެ ޗެކްލިސްޓް 2
2. ސެޕްޓެންބަރު 22 ވާ (ހޮނިހިރު) ދުވަހުގެ 18:00 އިން ފެށިގެން، ސެޕްޓެންބަރު 23 ވާ (އާދިއްތަ)
ދުވަހު ވޯޓުލާން ފެއްޓުމާ ހަމައަށް ސަރަޙައްދުގެ ޙާލަތު
އާނއެކޭ
އަމިއްލައަށް އެހެންފަރާތަކުން
ފެނުނު ލިބުނު މަޢުލޫމާތު
)ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން
މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް
ކުރެވުނު މަސައްކަތުގެ
ތަފްޞީލް ހިމަނުއްވާ (
2.1. އޮބްޒާވަރުގެ ނަން :
2.2. ރަށް ނުވަތަ ބެލި ސަރަޙައްދު :
2.3. ތާއީދު ހޯދުމަށްޓަކައި ޤާނޫނާ ޤަވާޢިދާ ޚިލާފު އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްފައިވޭތޯ؟
2.4. ތަފްޞީލް :
2.5. އެއްވެސް ހަމަނުޖެހުމެއް ހިންގައިފައިވޭތޯ؟
2.6. ހަމަނުޖެހުމެއް ހިގިނަމަ އެއީ ކޮންކަހަލަ ހަމަނުޖެހުމެއްތޯ؟
2.7. ތަފްޞީލް :
2.8. ރަށު ނުވަތަ ސަރަޙައްދު ގެ މާހައުލަކީ ވޯޓުލުމަށް އެކަށީގެންވާ މާހައުލެއްތޯ؟
46
ނޫނެކޭ

އާނއެކޭ
އަމިއްލައަށް އެހެންފަރާތަކުން
ފެނުނު ލިބުނު މަޢުލޫމާތު
2.9. ކެމްޕެއި ންކުރުމުގެ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިއަށްދޭތޯ؟)އިންތިޚާބެއްގެ ވޯޓުނަގާ
ދުވަހުގެ ކުރީ ދުވަހުގެ ހަވީރު 6:00 އިން ފެށިގެން ވޯޓު ނަގާ ދުވަހުގެ ފަހުދުވަހުގެ
ހެނދުނު 6:00 އާ ދެމެދު ކެންޑިޑޭޓަކަށް ތާއީދު ހޯދުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް މީހަކު
ކުރުން މަނާ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަން(
i. މީހުންނާއި ބައްދަލުކޮށް ވާހަކަ ދެއްކުން
ii. އެއްވުންތައް ބޭއްވުން
iii. ޚަބަރުފަތުރާ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުން ހިފުން
iv. މީހުންނަށް ސިޓީ ފޮނުވުމާއި، ފޮޓޯއާއި ސްޓިކާއާއި ލިޔުން ފަދަ ތަކެތި
ބެހުމާއި، އެތަކެތި ޢާންމުކޮށް ފެންނާނޭހެން ބެހެއްޓުން
v. ނިޝާންއާއި ނިޝާން ޖަހާފައިވާ ތަކެތި ގެންގުޅުމާއި ބޭނުން ކުރުން
vi. އިޝްތިހާރު ކުރުން
vii. ދުއްވާ އެއްޗެހީގައި އިންތިޚާބާބެހޭ ޕޯސްޓަރާއި ސްޓިކާއާއި އަދި ވަކި
ކެންޑިޑޭޓަކަށް ނިސްބަތްވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ބެހެއްޓުން
viii. އަޑުގަދަ ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރާ އެއްވެސް ވަސީލަތެއް ބޭނުން ކުރުން
ތަފްޞީލް:
47
ނޫނެކޭ

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 3
3. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ މަރުކަޒުގެ މަޢުލޫމާތު
5.1. އޮބްޒާވަރުގެ ނަން :
5.2. ވޯޓުފޮށީ ގެ ނަން ބަރާ އި އަދި ދާއިރާ ނުވަތަ ދާއިރާތައް :
5.3. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނުގެ އެޑްރެސް :
5.4. އޮބްޒާވަރު ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނަށް ހާޒިރުވި ގަޑި :
5.5. ވޯޓުލާ މަރުކަޒަށް އޮފިޝަލުން ހާޒިރުވި ގަޑި :
5.6. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނާ ޙަވާ ލުވެގެން ހުރި އެންމެ އިސް ފަރާތުގެ ނަން :
5.7. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނާއި ޙަވާ ލުވެގެން ހުރި އިސް ފަރާތުގެ އެހީތެރިޔާގެ ނަން
5.8. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނުގައި ތިބި އޮފިޝަލުންގެ އަދަދު :
5.9. "ވޯޓު ލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ލިސްޓު " އާން މު ކޮށްފައިވަނީ
5.9.1. ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނަށް އާން މުކޮށް ފެންނާނޭހެން ތަތްކުރެވިފައިތޯ؟
5.9.2. އެއް ފޮތެއްގެ ގޮތުގައި ޕްރިންޓް ކޮށްފައިތޯ؟
5.10. ވޯޓުލާ މަރުކަޒު ހުރީ ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަށް ވަދެ ނުކުމެވޭގޮތަށްތޯ؟
5.11. ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދު ގައި ކެމްޕެއިންގެ އެއްވެސް މެޓީރިއަލްއެއް ހުރިތޯ؟
5.12. ކެންޑިޑޭޓުންގެ ލިސްޓް ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނަށް އާން މުކޮށް ފެންނާނޭހެން ތަތްކުރެވިފައިތޯ؟
5.13. ވޯޓު ފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ސަރަޙައްދު ފާހަގަ ވާނޭހެން ރަނގަޅަށް ނަންބަރު ޖަހާފައިވޭ ތޯ ؟
5.14. ވޯޓުލާ ފަރާތްތަކަށް ކިއު ނަންބަރު ދޫކުރަން ފެށި ގަޑި :
ތަފްޞީލް:
48

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 4
6. ވޯޓުލުން ފަށާއިރު ބަލަންޖެހޭ ކަންތައް (އާނއެކޭ ނުވަތަ ނޫނެކޭ ޖައްސަވާ، އަދި އިތުރު ތަފުޞީލު ލިޔުއްވާ)
އާނއެކޭ ނޫނެކޭ
6.1. ސެކިއުރިޓީ އުރަ 1 ކެނޑީ އޮބްޒާވަރުގެ ހާޒިރުގައިތޯ؟
6.2. ވޯޓު ކަރުދާސްތައް ގުނީ އޮބްޒާވަރުގެ ހާޒިރުގައިތޯ؟
6.3. ވޯޓު ކަރުދާސްތައް ވަކި ވަކިން ގުނިތޯ ؟
6.4. މަރުކަޒަށް ލިބުނު ވޯޓު ކަރުދާހުގެ އަދަދު ޢިއުލާން ކުރިތޯ؟
6.5. "ވޯޓު ލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހުންގެ ލިސްޓު "ގައި ތިބި މީހުންގެ އަދަދު :
6.6. މަރުކަޒަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޢަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް ވޯޓު ކަރުދާސް ލިބިފައިވޭތޯ؟
6.7. ވޯޓު ލަ މަރުކަޒަށް ލިބިފައިވަނީ ކިތައް ކަރުދާސްތޯ؟
6.8. މަރުކަޒަށް ލިބިފައިވާ ވޯޓުކަރުދާހުގެ ސީރިއަލް ނަންބަރުތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟
7:30 .6.9 ގެ ކުރިން ވޯޓު ކަރުދާސްތައް ހަމަތޯ ޗެކްކުރިތޯ؟
6.10. ވޯޓު ލާ ށް ބޭނުންވާ ތަކެތި)ވޯޓު ލާ މީހުންގެ ލިސްޓު ، ވޯޓު ކަރުދާސް، ނުފޮހެވޭ ދެލި، ވޯޓު ފޮށި،
ގަލަން ފަދަ ތަކެތި (ހަމައަށް ވޯޓާއި ބެ ހޭ އޮފިޝަލުންގެ އަތުގައި ހުރިތޯ ؟
6.11. ވޯޓުލާން ބޭނުންވާ ތަކެތި ހަމަނޫންނަމަ މަދުވި ތަކެތީގެ ތަފްޞީލް
6.12. ސަރަޙައްދު ބަލަހައްޓާ މީހާ ހާޒިރުވެ ހުރިތޯ ؟
6.13. ސަރަޙައްދު ބަލާ މީހާ ނެތްނަމަ އެއީ ވޯޓު ލާމީހުންގެ އަދަދު 500 އަށްވުރެ މަދުވީމަތޯ؟
6.14. އޮބްޒާވަރުން އޮބް ޒާ ވް ކުރަން ވަކިން ހާއްސަ ސަރަހައްދެއް ކަނޑައެޅިފައިވޭތޯ ؟
6.15. ވޯޓު ބޫތަކީ ސިއްރު ގޮތުގައި ވޯޓު ލެވޭފަދަ ބޫތެއްތޯ ؟
6.16. ނޫންކަމުގައިވާނަމަ ސަބަބު :
49

6.17. ވޯޓު ލާ މަރުކަޒުގައި އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ޖާގަ އެބަހުރިތޯ ؟
6.18. ވޯޓުބޫތުގައި އެކަށީގެންވާ ވަރަށް އަލި އެބަހުރިތޯ ؟
6.19. ވޯޓު ލުމަށް ވޯޓު ފޮށި ބަންދުކުރީ ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން 2 މީހުންގެ
ހާޒިރުގައިތޯ؟
6.20. ވޯޓު ފޮށި ވޯޓުލާން ފެށުމަށްޓަކައި ސީލް (ޕްލާސްޓިކް ޕުލްޓައިޓް ސީލްއަޅުވައި) ކުރިއިރު ވޯޓުފޮށި
ހުސްތޯ ؟
6.21. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިހުރީ އޮފި ޝަލުންނަށް އަދި އޮބްޒާވަރުން އަދި ވޯޓު ލާން އަންނަ މީހުންނަށް
ވޯޓުފޮށި ފެންނަފަދަ ގޮތަކަށް ތޯ ؟
6.22. ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނަށް ކިއު ގައި ތިބޭ ވަގުތު އިށީނދެގެން ތިބެވޭނެ އިންތިޒާމް އަވިން ނުވަތަ
ވާރޭން ހިޔާވެވޭނެ ގޮތަށް -
6.22.1. ސަރަޙައްދު ގެ ގޯތީގެ ބޭރު ކިއު ގައި ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ؟
6.22.2. ސަރަޙައްދު ގެ ގޯތީގެ އެތެރެ ކިއު ގައި ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ؟
6.22.3. އައި .ޑީ ކާޑު ބެލުމަށްފަހު ތިބޭ ކިއު ގައި ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ؟
6.23. ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަޑިއަށް ވޯޓުލާން ފެށުނުތޯ ؟ (ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަޑި)8:00
6.24. ވޯޓުލާން ފެށި ގަޑި
6.25. ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަޑި 8:00 އަށް ވުރެފެށުން ލަސްވި ނަމަ ސަބަބު
6.25.1. އޮފިޝަލުން ހާޒިރު ނުވެގެން
6.25.2. ތަކެތި ހަމަނުވެގެން
6.25.3. ތައްޔާރު ނުވެވިގެން
6.25.4. ހަމަނުޖެހުން ހިނގައިގެން
6.25.5. އެހެނިހެން
އިތުރު ތަފްޞީލު
50

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 5
5. ވޯޓުލުން ކުރިޔަށްދާއިރު ބަލަންޖެހޭ ކަންތައް (އާނއެކޭ ނުވަތަ ނޫނެކޭ ޖައްސަވާ އަދި އިތުރު ތަފުޞީލު ލިޔުއްވާ)
އާނއެކޭ ނޫނެކޭ
5.1. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނުގައި ކިއު ހެދިފައިވަނީ ތަރުތީބު ގޮތަކަށްތޯ؟
5.2. ވޯޓު ލުމުގެ ކަންތައްތައް ވޯޓު ލާ މަރުކަޒުގެ އޮފިޝަލުން ރަނގަޅަށް އިންތިޒާމު ކޮށްފައިވޭތޯ؟
5.3. ދަތުރުވެރިންނަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހުނުތޯ؟
5.4. އިލެކްޝަންސް އޮފިޝަލުންނަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހުނުތޯ؟
5.5. މާބަ ނޑު މީހުންނަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހުނުތޯ؟
5.6. ބަލިހާލު ބޮޑު މީހުންނާއި ޢުމުރުން ދުވަސްވީ މީހުންނަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލެވޭނެ ގޮތް
ހަމަޖެހުނުތޯ؟
5.7. މޫނު ބުރުގާ އަޅައިގެން ވޯޓު ލާން އަންނަ މީހުން މޫނު ޗެކްކުރުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ؟
(ހަމަޖެހިފައިވާ އިންތިޒާމް އިސްވެރިޔާކައިރިން ސާފުކުރުމަށް)
5.8. މޫނު ޗެކްނުކޮށް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ވޯޓު ލުމުގެ ހުއްދަދީފައިވާނަމަ ހުއްދަދެވުނު އަދަދު
5.9. ވޯޓުލާން އަންނަމީހާއަށް ވޯޓުކަރުދާސް ދިނުމުގެ ކުރިން އޭނާ ގެ ނަން ވޯޓުލާމީހުންގެ ލިސްޓުގައި
ފާހަގަކުރޭ ތޯ؟
5.10. ވޯޓުލާން އަންނަމީހާއަށް ވޯޓުކަރުދާސް ދިނުމުގެ ކުރިން ނުފޮހެވޭ ދެލިން އިނގިލީގައި ފާހަގަ
ޖަހާތޯ؟
5.11. ވޯޓުލާ ކޮންމެ މީހަކަށްވެސްދެނީ އެންމެ ވޯޓުކަރުދާސް ކޮޅެއްތޯ ؟
5.12. ވޯޓުލާމީހުން ގެ ރެޖިސްޓަ ރ ޗެކް ކުރުމަށް އޮފިޝަލުން ނޫން އެހެން ފަރާތަކުން ޙަރަކާތްތެރިވިތޯ؟
5.13. އެއްވެސް މީހަކަށް ވޯޓުލުމުގެ ފުރުސަތު ނުލިބި ދިޔަތޯ؟
5.14. ވޯޓުލުމުގެ ފުރުސަތު ނުލިބި ދިޔައީ ކިތައް މީހުންތޯ؟
5.15. ކޮން ސަބަބުތަކަކާ ހުރެތޯ؟ ތަފްޞީލް ހިމެނުމަށް
51

5.16. ވޯޓުލުމުގެ ކަންތައް ކުރިއަށްދާއިރު އުފެދޭ ސުވާލުތަކާއި ޝަކުވާތަކަށް ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާތަނާ
ޙަވާލުވެގެންތިބި އެންމެ އިސް އޮފިޝަލުން ސަމާލުކަންދޭތޯ؟
5.17. ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު
5.18. ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ވެރިޔާ ޙައްލުކުރީ ކިތައް މައްސަލަތޯ؟
5.19. ޙައްލުނުކުރެވުނީ ކިތައް މައްސަލަތޯ؟
5.20. އެފަދަ މައްސަލަތަކާމެދު ޢަމަލުކުރީ ކިހިނެއްތޯ؟
5.21. ވޯޓުފޮށްޓަށް ޤަވާޢިދާ ހިލާފު އެއްވެސް ކަމެއް ކުރިތޯ؟)ވޯޓުފޮށި ހުރި މަރުކަޒުން ބޭރަށް
ގެންދިއުންފަދަ(
5.22. އެއްވެސް މައްސަލައަކާ ނުލާ ވޯޓުލުމުގެ ކަންތައް ކުރިއަށްދި ޔަތޯ؟
5.23. އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ވޯޓުލާން ފެށިފަހުން ވޯޓުލާ މަރުކަޒަށް ވޯޓު ކަރުދާހެއް ގެނެވުނުތޯ؟
5.24. ކޮން ސަބަބަކާހުރެތޯ؟
5.25. އެއްވެސް ވޯޓު ކަރުދާހެއް ކެންސަލް ކުރަންޖެހުނުތޯ؟
5.26. ކިތައް ވޯޓު ކަރުދާސް ކެންސަލް ކުރިތޯ؟
5.27. އެއްވެސް ވޯޓު ކަރުދާހެއް ކެންސަލް ކުރިނަމަ، އެއީ ކޮން ސަބަބުތަކަކާހެދިތޯ؟
5.28. ވޯޓުލުން މެދުކަ ނޑާލަން ޖެހުނުތޯ؟
5.29. މެދުކަ ނޑާލަން ޖެހުނު ސަބަބު
52

5.29.1. އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުރަސްއަޅައިގެން (ކޮން ފަރާތްތަކަކުންތޯ؟)
5.29.2. ހަމަނުޖެހުން ހިނގައިގެން
5.29.3. އިދާރީ ކަމަކާހެދި
ތަފްޞީލް:
5.30. ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދު ތެރޭގައި އެއްވެސް ހަމަނުޖެހުމެއް ހިނގިތޯ؟
އިތުރު ތަފްޞީލު
53

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 6
6. ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނާއި އޮފިޝަލުންގެ ޙާލަތު އާނއެކޭ ނޫނެކޭ
6.1. ވޯޓުގެ ސިއްރުކަން ގެއްލޭފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ހިގާފައިވޭތޯ؟
6.2. ވޯޓުގެ ސިއްރުކަން ގެއްލޭފަދަ ކަމެއް ހިގިނަމަ ތަފްޞީލް
6.3. ވޯޓު ނެގުމާބެހޭ ކަންތަކުގައި އުޅޭ އޮފިޝަލެއް، މީހަކު ވޯޓުކަރުދާސްކޮޅުގައި ފާހަގަ ޖަހަން
ހުއްޓައި ވޯޓުބޫތަށް ވަންތޯ؟
6.4. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާތަނުގެ އޮފިޝަލުންގެ ޢަމަލު ތައްހުރީ ސުލޫކީ މިންގަޑާއެއްގޮތަށްތޯ؟
6.5. ނޫންނަމަ ސަބަބު ބަޔާންކުރޭ
6.6. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ސަރަޙައްދު ގައި ކަމާނުބެހޭ މީހަކު ނުވަތަ މީހުން)އިލެކްޝަންސްގެ
އޮފިޝަލުން، ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުން، އޮބްޒާވަރުން އަދި މޮނިޓަރުން ފިޔަވައި (
ޙަރަކާތްތެރިވިތޯ؟
6.7. ވޯޓުލުމުގެ ތެރޭގައި ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ ރިޝްވަތު ދިނުންފަދަ ކަމެއް ހިނގާފައިވޭތޯ؟
6.8. އޮބްޒާވަރުންނަށް ބިރުދެއްކުން ނުވަތަ ނުފޫޒުފޯރުވުމަށް މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ޢަމަލެއް
ހިނގާފައިވޭތޯ ؟
6.9. އެފަދަ ޢަމަ ލެއް ހިގާފައިވައިވާނަމަ ތަފްޞީލް
54

6.10. ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދު ގެ ތެރޭގައި ކެމްޕެއިންކުރުމުގެ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިއަށްދޭތޯ؟
ix. މީހުންނާއި ބައްދަލުކޮށް ވާހަކަ ދެއްކުން
x. އެއްވުންތައް ބޭއްވުން
xi. ޚަބަރުފަތުރާ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުން ހިފުން
xii. މީހުންނަށް ސިޓީ ފޮނުވުމާއި، ފޮޓޯއާއި ސްޓިކާއާއި ލިޔުން ފަދަ ތަކެތި ބެހުމާއި، އެތަކެތި
ޢާންމުކޮށް ފެންނާނޭހެން ބެހެއްޓުން
xiii. ނިޝާންއާއި ނިޝާން ޖަހާފައިވާ ތަކެތި ގެންގުޅުމާއި ބޭނުން ކުރުން
xiv. އިޝްތިހާރު ކުރުން
xv. ދުއްވާ އެއްޗެހީގައި އިންތިޚާބާބެހޭ ޕޯސްޓަރާއި ސްޓިކާއާއި އަދި ވަކި ކެންޑިޑޭޓަކަށް
ނިސްބަތްވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ބެހެއްޓުން
xvi. އަޑުގަދަ ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރާ އެއްވެސް ވަސީލަތެއް ބޭނުން ކުރުން
xvii. އެހެނިހެން
އިތުރު ތަފްޞީލު
55

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 7
7. އޮބްޒާވަރުންނާއި މޮނި ޓަރުން ގެ ޢަމަލުތައް އާނއެކޭ ނޫނެކޭ
7.1. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި ކެންޑިޑޭޓުން ގެ މަންދޫބުން ހާޒިރުވެތިބިތޯ؟
7.2. އެޕާޓީތަކަކީ ކޮބާ؟
7.3. މީޑިއާ ތަމްސީލު ކޮ ށްދޭ ފަރާތްތައް ހާޒިރުވެ ތިބިތޯ ؟
7.4. އެއީ ކޮން ފަރާތްތަކެއްތޯ؟
7.5. އެހެން ލޯކަލް އޮބްޒާވަރުން ހާޒިރުވެ ތިބިތޯ ؟
7.6. އެއީ ކޮން ފަރާތްތަކެއްތޯ؟
7.7. ބައިނަލްއަގުވާމީ އޮބްޒާވަރުން ހާޒިރުވެ ތިބިތޯ؟
7.8. އެއީ ކޮން ފަރާތްތަކެއްތޯ؟
56

7.9. އޮބްޒާވަރުންނާއި، މޮނިޓަރުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންގެ ޢަމަލުތައްހުރީ
އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯ؟
7.10. އޮބްޒާވަރުންނާއި، މޮނިޓަރުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންގެ ޢަމަލުތައްހުރީ
އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ނޫންނަމަ އެކަން ހުއްޓުވުމަށް ވެރިޔާ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅިތޯ؟
7.11. އެޅިފިޔަވަޅުތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟
7.12. އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ފާސް ކެންސަލްކުރިތޯ؟
7.13. ކެންސަލް ކުރީ
7.13.1. އޮބްޒާވަރެއް
7.13.2. މޮނިޓަރެއް
7.13.3. ކެންޑިޑޭޓެއްގެ މަންދޫބެއް
7.14. އޮބްޒާވަރުންނާއި، މޮނިޓަރުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންގެ ފާސް އެމީހުންގެ
ހެދުމުގައި ފެންނާނޭހެން ހަރުކޮށްފައި ހުރިތޯ؟
7.15. ފާސް ހަރުކޮށްފައިނެތީ ކޮންފަރާތެއްތޯ؟
7.16. ހުރިހާ އޮބްޒާވަރުންނާއި، މޮނިޓަރުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުން ވެސް
ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދަނީ އެފަރާތްތައް ޢަމަލުކުރަންވާ ގޮތަށްތޯ ؟
7.17. އެގޮތަށް ޢަމަލު ނުކުރީ ކޮންފަރާތެއްތޯ؟
57

7.18. އޮބްޒާވަރުންނާއި، މޮނިޓަރުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންނާއި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުން، އޮފިޝަލުންގެ
މަސްއޫލިއްޔަތަށް ދަތިވާގޮތަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްފައިވޭތޯ؟
7.19. އެގޮތަށް ޢަމަލުކުރީ ކޮންފަރާތެއްތޯ؟
7.20. އެކަމުގެ ތަފްޞީލް: ތަފްޞީލް ހިމެނުމަށް
7.21. ވޯޓުލާން އަންނަ މީހުންނަށް ދަތިވާނޭހެން ކެންޑިޑޭޓުންނާއި، ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނާއި
އޮބްޒާވަރުންނާއި މޮނިޓަރުން ޢަމަލު ކުރިތޯ؟
7.22. ވޯޓުނެގުމުގެ މަސައްކަތަށް ދަތިވާ ގޮތަށް ކެންޑިޑޭޓުންނާއި، ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނާއި
އޮބްޒާވަރުންނާއި މޮނިޓަރުން ޢަމަލު ކުރިތޯ؟
7.23. ކެންޑިޑޭޓުންނާއި، ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނާއި އޮބްޒާވަރުންނާއި މޮނި ޓަރުން ވޯޓުލާ
ސަރަޙައްދުގައި މުއާސަލާތީ ވަސީލަތްތައް ބޭނުން ކުރިތޯ؟
7.24. ކެންޑިޑޭޓު ންނާއި، ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުންނާއި އޮބްޒާވަރުން ކެމެރާ ނުވަތަ ފޯނު ބޭނުންކޮށްގެން
ފޮޓޯ ނަ ގައި، މަންޒަރާއި އަޑު ރެކޯޑްކޮށްހެދިތޯ؟
7.25. ވޯޓުލާ ބޫތާ 10 ފޫޓަށްވުރެ ކައިރިން މޮނިޓަރުން ފޮޓޯނަގައި، އަޑާއި މަންޒަރު ރެކޯޑް ކުރިތޯ؟
އިތުރު ތަފްޞީލު
58

2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 8
8. ފުލުހުން ގެ ޙަރަކާތްތައް އާނއެކޭ ނޫނެކޭ
8.1. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ މަރުކަޒުގެ ތެރޭގައި ފުލުހުން ޙަރަކާތް ތެރިވިތޯ؟
8.2. ޙަރަކާތްތެރިވިނަމަ އެއީ ކީއްވެގެންތޯ؟
8.3. ވޯޓުލާ މަރުކަޒު ތެރޭގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފު އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްގެން މީހަކު ފުލުހުންގެ
ބެލުމުގެދަށަށް ގެނެސްފައިވޭތޯ؟
8.4. ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވުނު ފަރާތަށް ވޯޓުލުމުގެ ފުރުސަތު ލިބުނުތޯ؟
8.5. ފުލުހުން ވޯޓުލާ ސަރަޙައްދު ގައި ޙަރަކާތްތެރިވީ އިސްވެރިޔާގެ އިރުޝާދުގެ ދަށުންތޯ؟
8.6. ފުލުހުންނަށް ކިއުގައި ނުޖެހި ވޯޓުލެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހުނުތޯ؟
އިތުރު ތަފްޞީލު
59

އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 9
9.1 ވޯޓުލުމުގައި އެހީތެރިކަންހޯދި ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު
ޖިސްމާނީ ގޮތުން ފާހަގަޖެހުމަށް
ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކާއި ހާއްސަ
ފަރާތްތައް
).1ޖިސްމާނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން:
އެހީތެރިވި ފަރާތް
2. މުސްކުޅިވެ ގައި ބާރު ދެރަވުން ނުވަތަ/އަދި
އަތްތުރު ތުރުއެޅުން ނުވަތަ ލޮލަށް ފެނުން
ފުސްވުން
3. ބަލިހާލު ހުރިގޮތުގެ ސަބަބުން ފާހަގަ ނުޖެހޭ(
ހުންނަ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް
1
2
3
4
5
6
7
60
ވޯޓުލުމަށް އެހީތެރިކަން
އެހީތެރިކަން ބޭނުންވޭތޯ (އެހީތެރިވަނީ ފާހަގަޖެހުމަށް)
ވޯޓުލެވުނުތޯ ކިއުގަ ނުޖެހި ޓެސްޓް ކުރިތޯ ދެނެގަތުމަށްޓަކައި
އެހެނިހެން
އަންހެން ފިރިހެން އާއެކެވެ ނޫނެކެވެ އާއެކެވެ ނޫނެކެވެ ހޯދި ނުހޯދާ އެއްކޮށްއައި އެހީތެރިޔާ އެމީހާޔާ މަރުކަޒުގެ އޮފިޝަލެއް ވޯޓުލާ އޮބްޒާވަރެއް ޓަރެއް މޮނި މަންދޫބެއް ޑިޑޭޓެއް ންކެ

8
9
10
11
12
2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 10
10. ވޯޓުލުން ނިމޭއިރާއި ވޯޓު ގުނާއިރު އަދި ނަތީޖާ އިޢުލާނުކުރާއިރު ހިނގާ ކަންކަމުގެ މަޢުލޫމާތު
(އާނއެކޭ ނުވަތަ ނޫނެކޭ ޖައްސަވާ އަދި އިތުރު ތަފުޞީލު ލިޔުއްވާ)
އާނއެކޭ ނޫނެކޭ
10.1. ޥޯޓު ނެގުމަށް ކަ ނޑައެޅި ވަގުތު ހަމަވުމުން ކިއު ބަންދުކުރުމަށްޓަކައި ސަރަޙައްދު
ބަލަހައްޓާ މީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކު ކިއުގެ އެންމެ ފަހަތަށް "ކިއު ބަންދުވީ" ބޯޑު
ހިފައިގެންވަންތޯ؟ (ކިއު ބަންދު ކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ ހަވީރު)1600(4:00 ގައެވެ.
އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނުން ގަޑިއަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެސްފިނަމަ އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާށެވެ.(
10.2. ކިއު ބަންދު ކުރުމަށްފަހު އިތުރު މީހަކު ކިއު ގައި ބައިވެރިވުމަށް އައިތޯ ؟
(އައި މީހުންގެ އަދަދު)
10.3. ކިއު ބަންދުކުރުމުގެ ފަހުން އެއްވެސް މީހަކަށް ކިއުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިންތޯ؟
10.4. ކިއޫގައި ތިބި އެންމެން ވޯޓުލާ ނިމުމުން "ވޯޓުނެގުން ބަންދުވީ" ބޯޑު ވޯޓުފޮށި ކައިރީގައި
ބެހެއްޓިތޯ؟
10.5. އަދި ފޮށި ބަންދުކުރިތޯ؟ (ޕްލާސްޓިކް ޕުލްޓައިޓް ސީލް އެޅުވިތޯ؟)
10.6. ވޯޓުފޮށި ބަންދު ކުރި ގަޑި
10.7. ވޯޓުފޮށި ބަންދުކުރެވުނުއިރު ("ވޯޓުނެގުން ބަންދުވީ" ބޯޑު ވޯޓުފޮށި ކައިރީގައި ބެހެއްޓިއިރު)
ވޯޓުލުމަށް އެއްވެސް ބަޔަކު މަޑުކޮށްގެން ތިބި ތޯ؟
10.8. ވޯޓުލުމަށް އެއްވެސް ބަޔަކު މަޑުކޮށްގެން ތިބި ނަމަ، ތިބި މީހުންގެ އަދަދު
10.9. ވޯޓު ފޮށި ބަންދުކުރުމަށް ފަހު ވޯޓު ގުނަން ފަށާނެ ގަޑި އިއުލާނު ކުރިތޯ؟
61

10.10. އަދި އެއީ ކޮން ގަޑިއެއްތޯ؟
10.11. ވޯޓު ގުނުމަށްޓަކައި ވޯޓުފޮށިތައް ހުޅުވުމުގެ ކުރިން ބޭނުންނުކޮށްހުރި
ވޯޓުކަރުދާސްތަކާއި ކައުންޓަރ ފޮއިލްތައް ގުނިތޯ ؟
10.12. ކައުންޓަރ ފޮއިލްގެ އަދަދު
10.13. ބޭނުންނުކޮށް ހުރި ވޯޓުކަރުދުާހގެ އަދަދު
10.14. ވޯޓު ގުނަން ފެށުމުގެ ކުރިން ކައުންޓަރ ފޮއިލް އަދި ބޭނުން ނުކުރާ ވޯޓުކަރުދާސް
ސީލްކުރިތޯ؟
10.15. ވޯޓު ގުނަން ފެށުމުގެ ކުރިން ވޯޓުފޮށިތައް ހުރީ ރަނގަޅަށް ބަންދުކުރެވިފައިތޯ؟
10.16. ވޯޓު ގުނަން ހަމަޖެހިފައި ވާ ގަޑިއަށް ވޯޓު ގުނަން ފެށުނުތޯ؟
10.17. ގަޑިއަށް ނުފެށުނުނަމަ ސަބަބު
10.18. ވޯޓުގުނަން ފެށި ގަޑި
10.19. ވޯޓު ގުނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާނީ ކޮންއޮފިޝަލުންނެއްކަން ވެރިޔާ އިއުލާން ކުރިތޯ؟
10.20. ވޯޓު ގުނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ހަމައެކަނި ވޯޓުލާ މަޒުކަޒުގެ
އޮފިޝަލުންތޯ؟
10.21. ވޯޓު ގުނުމަށްޓަކައި ވޯޓުފޮށި ހުޅުވުނީ ވޯޓު ލާ މަރުކަޒުގެ އޮފިޝަލުން އަދި
އޮބްޒާވަރުންގެ ހާޒިރުގައިތޯ؟
10.22. ވޯޓު ގުނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށްދާ ގޮތް ބެލުމަށް އާންމުންނަށް ފުރުސަތު ދިންތޯ؟
10.23. ވޯޓު ގުނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދިޔައީ އޮބްޒާވަރުންގެ ހާޒިރުގައިތޯ؟
10.24. ވޯޓު ގުނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދިޔައީ ގުނަންއޮންނަ އުޞޫލުންތޯ؟)ފުރަތަމަ
ބާތިލް ވޯޓާއި ޞައްޙަވޯޓު(
10.25. ނަތީޖާ ނެރުމުގެ ކުރިން ވޯޓު ކަރުދާސްތައް ވަކިވަކިން ދެއްކިތޯ؟
10.26. ޓެބްލެޓަށް ނަތީޖާ އެޅުމުގެ ކުރިން ބާތިލް ވޯޓުގެ އަދަދު އިއްވިތޯ؟
10.27. ޓެބްލެޓަށް ނަތީޖާ އެޅުމުގެ ކުރިން ކޮންމެ ކެނޑިޑޭޓަކަށް ލިބުނު ވޯޓުގެ ޖުމްލަ އަދަދު
ވަކިވަކިން އިއްވިތޯ؟
62

10.28. ވޯޓު ގުނުމުގެ ތެރޭގައި އިތުރު މައްސަލައެއް ދިމާވިތޯ؟
10.29. ދިމާވި ނަމަ ކޮން މައްސަލައެއްތޯ؟ ތަފްޞީލް ހިމަނުއްވާ.
10.30. ނަތީޖާ ފޯމުތައް ފުރިހަމަކުރެވިފައިވޭތޯ؟
10.31. އޮފިޝަލުން ގުނި އަދަދާ ނަތީޖާ ފޯމުގެ އިން އަދަދާ ދިމާވޭތޯ؟
10.32. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނުގެ އޮފިޝަލުން ނަތީޖާ ފޯމުގައި ސޮއި ކޮށްފައިވޭތޯ؟
10.33. ނަތީޖާ ފޯމުގެ ކޮޕީއެއް އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނަށް ފޮނުވިތޯ ؟
10.34. ނަތީޖާ އިއުލާން ކުރިތޯ؟
10.35. ނަތީޖާ އިއުލާން ކުރި ގަޑި
10.36. ނަތީޖާ އިއުލާން ކުރުމުގައި އެއްވެސް މައްސަލައެއް ހިނގިތޯ؟
10.37. މައްސަލައެއް ހިނގިނަމަ ތަފްޞީލް:
10.38. އާންމުކޮށް ފެންނާނޭހެން ނަތީޖާ ޝީޓްގެ ކޮޕީއެއް އެމަރުކަޒުގައި ބެހެއްޓިތޯ؟
10.39. ވޯޓު ކަރުދާސްތައް ސިޓީއުރައިގައި ވެރިޔާ ސޮއިކޮށް ސީލް ފޮށްޓަށްލައި ސީލް ކުރިތޯ؟
10.40. ނަތީޖާ ފޯމުތަކާއި، ވޯޓުފޮށި ތަކާއި އަދި އިންތިޚާބުގައި ބޭނުންކުރެވުނު އެހެނިހެން
ތަކެތި ސީލް ކުރެވުނީ އިލެކްޝަން ސް ގެ މައިމަރުކަޒަށް ނަތީޖާ ލިބުމުންތޯ؟)މިމަޢުލޫމާތު
ވެރިޔާ ފަރާތުން ހޯދުމަށް(
10.41. ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތުގެ ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކުރިތޯ؟
10.42. އެ ރިޕޯޓުގައި ކެންޑިޑޭޓުންގެ މަންދޫބުން ސޮއި ކުރިތޯ؟
10.43. އޮފިޝަލުން މަސައްކަތް ނިންމި ގަޑި
63

10.44. އޮބްޒާވަރު ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާ ތަނުން ދިޔަ ގަޑި (ނަތީޖާ އިއުލާން ކުރުމަށްފަހު :)
އިތުރު ތަފްޞީލު
2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 11
11. ނަތީޖާ ޝީޓް
11.1. ވޯޓުލެވޭ މީހުންގެ ލިސްޓުގައި ހިމެނިފައިވާ މީހުންގެ އަދަދު:
11.2. ވޯޓުފޮށި ބެހެއްޓިފައިވާތަނަށް ލިބުނު ވޯޓުކަރުދާހުގެ އަދަދު :
11.3. ވޯޓުލާމީހުންނަށް ދޫކުރެވުނު ވޯޓުކަރުދާހުގެ އަދަދު :
11.4. ކެންސަލް ކުރެވުނު ވޯޓުކަރުދުާހގެ އަދަދު :
11.5. ވޯޓުފޯށީގައި ހުރި ވޯޓުކަރުދާހުގެ އަދަދު :
11.6. ޞައްޙަ ވޯޓުގެ އަދަދު :
11.7. ބާތިލު ވޯޓުގެ އަދަދު :
11.8. ކެނޑިޑޭޓް 1
11.9. ކެނޑިޑޭޓް 2
11.10. ފޯމުގައި ހިމެނިފައިވާ މަޢުލޫމާތައް ރިޔާއަތްކޮށް މި ވޯޓު ފޮށީގެ :
11.10.1. ނަތީޖާއަށް ބަދަލެއް އަންނާނެ އެއްވެސް ކަމެއް ހިގާފައެއްނުވެއެވެ
64

11.10.2. ނަތީޖާއަށް ބަދަލެއް އަންނާނެ އެއްވެސް ކަމެއް ހިގާފައިވެއެވެ
ހިގާފައިވާނަމަ ތަފްޞީލް:
2018 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު އޮބްޒާވްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަރުދާސް
އިންތިޚާބުގެ ޗެކްލިސްޓް 12
12. ވޯޓުގެ ވަގުތީ ނަތީއްޖާ އިއުލާންކުރުމަށްފަހު ސަރަޙައްދުގެ ޙާލަތު
އާނއެކޭ
އަމިއްލައަށް އެހެންފަރާތަކުން
ފެނުނު ލިބުނު މަޢުލޫމާތު
)ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން
12.1. އޮބްޒާވަރުގެ ނަން :
މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް
ކުރެވުނު މަސައްކަތުގެ
12.2. ރަށް ނުވަތަ ބެލި ސަރަޙައްދު :
ތަފްޞީލް ހިމަނުއްވާ (
12.3. ރަށުގައި /ސަރަޙައްދު ގައި އަމާން މާހައުލެއް ގާއިމްވެފައިވޭތޯ؟
12.4. ނޫންނަމަ ތަފްޞީލް ހިމެނުމަށް
12.5. އެއްވެސް ކަހަލަ ހަމަނުޖެހުމެއް ހިނގިތޯ؟
12.6. އާއެކޭ ތަފްޞީލް ހިމެނުމަށް
12.7. ޕާޓީތަކާއި ކެން ޑިޑޭޓުންގެ ޢަމަލު ތައް ހުރީ ޤާނޫނީ އިމުގެ ތެރެއިންތޯ؟
65
ނޫނނެކޭ

12.8. ނޫންނަމަ ތަފްޞީލް ހިމެނުމަށް
12.9. މާރާމާރީ ހިންގައިފައިވޭތޯ؟
12.10. އާއެކޭ ނަމަ ތަފްޞީލް ހިމެނުމަށް
12.11. ހަމަ ނުޖެހުމެއް ހިނގިނަމަ ފުލުހުން ޙަރަކާތް ތެރިވިގޮތް؟
ތަފްޞީލް :
66